

“Ἐγὼ εἶμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. ιδ' 6)

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 5' 63)

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

Ἔτος 113ον | Ἰούλιος - Αὐγούστος 2023 | 4380

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ἡ ψυχὴ γιὰ τὸ σῶμα εἶναι οἱ Χριστιανοὶ γιὰ τὴν κοινωνία. Ἡ ψυχὴ κατοικεῖ μέσα στὸ σῶμα, τὸ ἐμψυχώνει, τὸ διατηρεῖ στὴ ζωὴ. Ἀθόρυβη ἀλλὰ οὐσιαστικὴ ἡ παρουσία της. Ἡ ἀπουσία της σημαίνει τὴν κατάργηση καὶ τοῦ σώματος, τὴ νέκρωσή του. Αὐτὸς εἶναι ὁ ρόλος ποὺ καλεῖται νὰ διαδραματίσει καὶ ὁ κάθε Χριστιανός. Σπουδαιότητα ἡ κοινωνικὴ ἀποστολή του. Τὴν διακήρυξε ὁ Κύριός μας: **«Υμεῖς ἐστέ τὸ ἅλας τῆς γῆς... Ὑμεῖς ἐστέ τὸ φῶς τοῦ κόσμου»** (Ματθ. ε' 13-14).

Ἄλατι καὶ φῶς ὁ κάθε Χριστιανός. Αὐτὰ προσδιορίζουν ἀκριβῶς τὴν κοινωνικὴ ἀποστολή του. Τὸ ἅλατι συγκρατεῖ καὶ νοστιμίζει τὰ τρόφιμα. Καὶ ὁ Χριστιανὸς συγκρατεῖ τὴν κοινωνία ἀπὸ τὴν νοσηρὴς ἀντιπάθειες, τὴν συγκρούσεις, τὴν ἠθικὴ σήψη, νοστιμίζει τὴν ἀνθρώπινες καὶ κοινωνικὲς σχέσεις. Μὲ τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ φωτεινὸ παράδειγμα γίνεται πηγὴ ἀκτινοβολίας στὸ πνευματικὸ σκοτάδι τοῦ κόσμου. Αὐτὴ τὴν κοινωνικὴ ἀποστολή ἀνέθεσε ὁ Κύριος σὲ ὅλους τοὺς πιστοὺς. Νὰ εἶναι παρόντες στὸν κόσμον. Νὰ μετέχουν οὐσιαστικὰ στὸ κτίσιμο τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας. Νὰ μὴ λιποτακτοῦν ἀπὸ τὸ καθῆκον γιὰ βοήθεια τῶν συνανθρώπων τους.

Δύσκολο ἔργο μὲ τὰ σημερινὰ δεδομένα ποὺ ἔχουν παγιώσει προκαταλήψεις καὶ ἔχουν σωρεύσει προβλήματα δυσεπίλυτα ἐξ αἰτίας φανατισμῶν, ἐγωισμῶν, συμφερόντων. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ καλεῖται νὰ γίνῃ εἰρηνοποιός. Νὰ ἀποτελέσει καθημερινὸ του μέλημα τὸ **«εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων καὶ τὸν ἁγιασμόν»** (Ἐβρ. ιβ' 14). Νὰ συνειδητοποιήσει πῶς μόνο ἀπὸ ἐξαγιασμένους ἀνθρώπους θὰ ἔλθῃ ἡ εἰρήνη. Νὰ μὴ λησμονεῖ πῶς πρὶν ἀπὸ τὴν πολεμικὴν ἐπιχειρήσεις, στρατεύονται οἱ ἁμαρτωλὲς ἐπιθυμίες. Ἡ ἐπιθυμία τῆς φιλαρχίας, τῆς ἐξουσίας, τῆς ἐκδικήσεως, τοῦ τυφλοῦ φανατισμοῦ, προκαλοῦν τὴν φιλονεικίαν καὶ προετοιμάζουν τὴν πολεμικὴν συγκρούσεις. Ὅλα αὐτὰ βρῖσκουν τὴν ἀπάντησιν στὴ μεγαλειώδη ἀγάπην ποὺ ἔφερε ὁ Χριστὸς στὴ γῆ μας.

Ἔργο δύσκολο καὶ ἀπαιτεῖ δυνάμεις ὑπεράνθρωπες. Ἡ χριστιανικὴ μαρτυρία μέσα στὸν κόσμον συχνὰ εἶναι ἰσοδύναμη μὲ μαρτύριο. Ὅσοι θέλουν νὰ τὴν ἀποφύγουν, προβάλλοντες ποικίλες δικαιολογίες, δὲν γάνουν τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ φανερώσουν τὴν ἠττοπάθειά τους. Σὲ ὅλους αὐτοὺς ποὺ ἀποφεύγουν τὸν κοινωνικὸ στίβο γιὰ τὴν ἀνόρθωση καὶ στήριξιν τοῦ πονεμένου ἀνθρώπου ὁ Κύριος τοὺς προστάζει: Κατεβεῖτε ἀπὸ τὴν κερκίδες στὸν στίβο. Ἡ θέσιν σας

εἶναι μέσα στὸν κόσμον, κοντὰ στοὺς συνανθρώπους σας καὶ στὰ προβλήματά τους. Ἡ ἀποστολή σας εἶναι: ἅλατι τῆς γῆς καὶ φῶς τοῦ κόσμου. Τὸ ἅλατι δὲν εἶναι γιὰ νὰ μένει στὴν ἀλατιέρα. Δὲν εἶναι διακοσμητικὸ στοιχεῖο. Τὸ ἔργο του εἶναι νὰ μπεῖ μέσα στὰ τρόφιμα, νὰ νοστιμίσει τὸ φαγητό.

Καὶ οἱ Χριστιανοὶ θὰ δώσουν δυναμικὰ τὸ «παρὼν» τους. Θὰ μπουῦν παντοῦ. Θὰ πλησιάσουν ὅλους τοὺς **«κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένους»**. Καὶ ποιὸς σήμερον δὲν λυγίζει ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ποικίλων προβλημάτων καὶ τῆς ἀνεξέλεγκτης κακότητος; Θὰ βοηθήσουν ἐκεῖ ποὺ οἱ ἄνθρωποι μοχθοῦν, πονοῦν, ὑποφέρουν. Θὰ πᾶνε ἐκεῖ ποὺ χτίζεται ὁ κόσμος τοῦ μέλλοντος,

ὁ κόσμος τῆς πληροφορικῆς, τῶν διαστημικῶν πτήσεων, τῆς βιοχημείας καὶ τῆς γενετικῆς. Τίποτε τὸ ἀνθρώπινο δὲν θὰ τοὺς ἀφήσει ἀδιάφορος. Ἔτσι ὑπάρχει ἐλπίδα ὁ κόσμος νὰ βρεῖ τὸ δρόμον του. Νὰ βρεῖ τὸ νόημα καὶ τὸ σκοπὸ τῆς ζωῆς

του. Νὰ γεμίσει μὲ θάρρος καὶ ἐλπίδα.

Ἔνας κίνδυνος ἐδῶ ὑπάρχει. Ἡ ἀποστολή μας εἶναι νὰ βοηθήσουμε τὸν κόσμον καὶ ὄχι νὰ ἀφομοιωθοῦμε ἀπὸ τὸν κόσμον. Τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου νὰ μὴ γίνῃ καὶ δικό μας φρόνημα. Τὸ χριστιανικὸ πνεῦμα νὰ φρονηματίσει τὸν κόσμον. Ὅχι δουλικὴ συμμόρφωση μὲ τὴ σύγχρονον ἁμαρτωλὴ νοοτροπία. Ἡ ἀνοχὴ μιᾶς ἀνεκτικῆς κοινωνίας, σὲ ζητήματα ἠθικῶν ἀρχῶν ἢ κοινωνικῆς ἀδικίας, ἀποτελεῖ ἐνοχὴ γιὰ τὸν Χριστιανό. Οὔτε ὁ φόβος τοῦ «ἐκτὸς ἐποχῆς», τοῦ «ὀπισθοδρομικοῦ» θὰ ὑποχρεώσει τὸν Χριστιανὸν σὲ δειλία ἢ συμβιβασμούς. Σ' ἕναν κόσμον ποὺ ζεῖ στὴ σκιά ἢ στὸ σκοτάδι, ἀποτελεῖ παράλειψιν καθήκοντος γιὰ τοὺς Χριστιανούς νὰ παύσουν νὰ εἶναι **«φῶς ἐπὶ τὴν λυχνίαν»**. Ἄν παύσουν νὰ εἶναι ἅλατι καὶ φῶς, παύουν νὰ εἶναι Χριστιανοί. Ἄρνούνται τὴν χριστιανικὴν τοὺς ιδιότητα. Ἄρνούνται τὸν Χριστόν, ἀφοῦ ἀρνούνται τὴν ἀποστολήν ποὺ Ἐκεῖνος τοὺς ἀνέθεσε.

“Ὅ,τι εἶναι ἡ ψυχὴ γιὰ τὸ σῶμα εἶναι οἱ Χριστιανοὶ γιὰ τὴν κοινωνία. Ἡ ψυχὴ κατοικεῖ μέσα στὸ σῶμα, τὸ ἐμψυχώνει, τὸ διατηρεῖ στὴ ζωὴ. Αὐτὸς εἶναι ὁ ρόλος ποὺ καλεῖται νὰ διαδραματίσει καὶ ὁ κάθε Χριστιανός.

ΜΕΤΑ από τους αγίους ἄς ἔλθουμε στὴν Ὑπεραγία Παρθένο. «Ἐξαιρέτως» πρέπει πάντοτε νὰ μνημονεύεται αὐτὴ καὶ ἰδιαίτερα τὴν τιμοῦσαν, τὴν μελετοῦσαν καὶ τὴν ἐξυμνοῦσαν ὅλοι οἱ Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας, ὅλοι οἱ θεολόγοι κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Χάριτος.

Ποιὸς εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐκφράσει αὐτὸ τὸ μυστήριο; ἀναφωνεῖ ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος, ἐπίσκοπος τῆς Κύπρου. Ποιὸ στόμα ἢ ποιά γλῶσσα μπορεῖ νὰ μιλήσει γιὰ τὴν μεγαλάνυμη Θεοτόκο Μαρία, τὴν μητέρα τοῦ Κυρίου; Αὐτὴ ξάφνιασε καὶ τὶς δυνάμεις τῶν Οὐρανῶν.

“Ὅσα κι ἂν πεῖ κανεὶς γιὰ τὴν Παρθένο, δὲν μποροῦν νὰ τὴν ὑμνήσουν ἀξίως. Ὅλα τὰ σχετικὰ μὲ τὴν μορφή της εἶναι ἀνώτερα ἀπὸ κάθε ἐγκώμιο, εἶναι «παντὸς ἀκούσματος ἀνώτατον ἄκουσμα» κατὰ τὸν Ἰωάννη Δαμασκηνό. Καὶ κατὰ τὸν ἐπίσκοπο Σελευκείας Βασίλειο «τὸ Μέγα τῆς Θεοτόκου μυστήριον καὶ διανοίας καὶ γλώσσης ἐστὶν ἀνώτερον». Ἡ, ὅπως λέγουν ἄλλοι ἱεροὶ συγγραφεῖς, ἡ Μαρία εἶναι ἡ συγκεφαλαίωση ὅλων τῶν θαυμάτων, εἶναι τὸ ὕψιστο θαῦμα.

Μὲ βαθὺ θαυμασμὸ βλέπουν οἱ Πατέρες τὴν μορφή της νὰ προεικονίζεται ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους στὸ πρόσωπο τῆς Σάρρας, γυναίκα τοῦ Ἀβραὰμ καὶ μητέρας τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ, ὅπως καὶ τῆς Δεββώρας, τῆς Ἰουδῆθ καὶ τῆς Ἐσθήρ, ποὺ ὑπῆρξαν ἐλευθερώτριες τοῦ Ἰσραὴλ σὲ κρίσιμες στιγμὲς καὶ τὸν γλύτωσαν ἀπὸ τρομεροὺς ἐχθρούς.

Ἀλλὰ καὶ ἡ νύμφη τοῦ «Ἄσματος τῶν Ἀσμάτων» εἰκονίζει τὴν Παρθένο σύμφωνα μὲ τὴ γνώμη μερικῶν ἐρμηνευτῶν. Γι’ αὐτὸ καὶ ὁ Ἱερὸς Δαμασκηνὸς ἀνακράζει: Χαῖρε νύμφη, τῆς ὁποίας νυμφοστόλος εἶναι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο καὶ νυμφίος ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος λέει στὸ ἄσμα: “Ὅλη εἶσαι ὠραία καὶ ἄμωμη, πλησίον μου.” Ἐλα ἀπὸ τὸ ὄρος τοῦ Λιβάνου ποὺ μοσχοβολᾷ, νύμφη! ...

Περισσότερο ὅμως θεωρεῖται τύπος τῆς Παναγίας ἡ προμήτωρ Εὐα, ἡ πρώτη γυναίκα, ποὺ πῆρε τὸ ὄνομα Ζωή, διότι ἐγίνε ἡ μητέρα ὅλων τῶν ἀνθρώπων (Γένεσ. Γ’ 20). Ἡ Μαρία θεωρεῖται ἡ νέα Εὐα, ἡ μητέρα τῆς Σωτηρίας, ἡ μητέρα τῶν πιστῶν, δηλαδὴ τῆς νέας ἀνθρωπότητας ποὺ ἄρχισε μὲ τὸν Σωτῆρα Χριστό. Αὐτὴ κατὰ τὸν ἱερὸ Χρυσόστομο ἔλυσε τὸν δεσμὸ καὶ τὴν λύπη καὶ τὸν στεναγμὸ τῆς καταδικασμένης Εὐας.

Τρεῖς ἀκόμη προεικονίσεις τῆς Παρθένου βλέπουν στὴν Παλαιὰ Διαθήκη οἱ Θεοφόροι Ἅγιοι. Τὴν βλέπουν στὴν ἄφλεκτο βᾶτο ποὺ εἶδε ὁ Μωυσοῦς στὸ ὄρος Χωρήβ, ἡ ὁποία δὲν καιγόταν. Καὶ ἡ Ἀειπάρθενος, ὡς ἄλλη βᾶτος ἀκατάφλεκτος, ἔφερε μέσα της τὸ φῶς τῆς θεότητας χωρὶς νὰ κατακαεῖ. Ἐμεινε ἄφθορος βαστάζουσα τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ἡ Ἐρυθρὰ Θάλασσα συμβολίζει τὴν Παρθένο. Ἐκεῖ ὁ Ἰσραὴλ πέρασε μέσα ἀπὸ τὰ νερά σὰν ἀπὸ ξηρὰ. Ἐδῶ ἡ Παρθένο, γέννησε διὰ Πνεύματος Ἁγίου καὶ ὄχι διὰ φυσικῆς ὁδοῦ. Ἡ θάλασσα μετὰ τὴν διάβαση τοῦ Ἰσραὴλ ἔμεινε ἄβατη. Ἡ Ἄμεμπτος μετὰ τὴν γέννηση τοῦ Ἐμμανουὴλ ἔμεινε ἄφθορη. Τότε καταβυθί-

σθηκε ὁ Φαραώ. Τώρα καταποντίσθηκε ὁ διάβολος.

Ἡ τρίτη εἰκόνα εἶναι ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, ποὺ περιεῖχε τὶς πλάκες τοῦ Νόμου καὶ ἦταν σημεῖο τῆς θείας παρουσίας. Καὶ ἡ Θεομήτωρ, σὰν «κιβωτὸς χρυσοθεῖσα τῷ Πνεύματι», βάσταξε τὸν ἴδιο τὸν Νομοθέτη, τὸν Θεὸ Λόγο. Ἐγίνε ἡ Θεοκώρητος τοῦ Θεοῦ κιβωτὸς, χώρεσε μέσα της τὸ θαῦμα τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λυτρωτῆ.

Γι’ αὐτὲς ὅλες τὶς προεικονίσεις θαυμάζει ὁ σοφὸς Δαμασκηνὸς καὶ ἀνακράζει: Σὺ Παρθένε, ὑπῆρξες ἡ Ἐδέμ, ὁ νοπτὸς Παράδεισος, πολὺ περισσότερο ἱερὰ καὶ θεία ἀπὸ τὸν παλαιό. Διότι σ’ ἐκεῖνον κατοικοῦσε ὁ Ἀδὰμ ὁ κοϊκὸς καὶ θνητὸς, σὲ σένα ὅμως ὁ Κύριος ὁ οὐράνιος. Ἐσένα σὲ προεικόνισε ἡ κιβωτὸς ποὺ φύλαγε τὸ σπέρμα τοῦ δευτέρου, τοῦ ἀναγεννημένου κόσμου... Ἐσένα προτύπωσε ἡ βᾶτος καὶ οἱ πλάκες ποὺ τὶς ἔγραψε ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ νόμου προοῖστόρησε καὶ τόσο φανερά προτύπωσαν ἡ χρυσοὶ στάμνα καὶ ἡ λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ ράβδος τοῦ Ἄαρων ποὺ ἐβλάστησε. Διότι ἀπὸ σένα ἀναβλάστησε σωματικῶς ἡ φλόγα τῆς θεότητας, τὸ γλυκύτατο καὶ οὐράνιο μάννα... τὸ φῶς τὸ αἰδίο καὶ ἀπλησίαστο, ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς ὁ οὐράνιος, ὁ ἀγεώργητος καρπός.

Παρόμοια τονίζει σὲ μιὰ περίφημη ὁμιλία του καὶ ὁ γλαφυρὸς κήρυκας τοῦ 18ου αἰῶνα Ἡλίας Μηνιάτης: «Τοῦτο τὸ ἀπόκρυφον μυστήριον τῆς θείας οἰκονομίας προεικόνιζαν οἱ τύποι καὶ τὰ αἰνίγματα καὶ αἱ ῥήσεις τῶν πνευματοφόρων Πατέρων καὶ Προφητῶν. Τοῦτο προεμήνυνεν... ἡ κλιμαξ τοῦ Ἰακώβ, τῆς ὁποίας ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν ἐπ’ αὐτῆς. Ἐπειδὴ καὶ διὰ μέσου τῆς Μαρίας ὁ Θεὸς ἐκατέβηκεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐγίνε θνητὸς ἄνθρωπος καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀνέβηκεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἀπέκτησε τὴν προτέραν ἀθανασίαν».

Καὶ σὲ ἄλλο του λόγου παρατηρεῖ ὁ μεγάλος ἐκεῖνος ρήτωρ: «Αὐτῆ, ἡ Θεομήτωρ, ἦτο ὄντως ἡ ἐπτάφωτος λυχνία τῶν ἐπτά χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μὲ τὰ ὁποῖα ἔλαμπε --λέγει ὁ Μέγας Ἀθανάσιος-- ἀπὸ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ἡλικίας... Αὐτῆ ἦτο τὸ χρυσοῦν θυμιατήριον, ὅπου ἐκράτησεν ἀφλέκτως τὸ πῦρ τῆς θεότητος... Αὐτῆ τὸ θεῖον ἰλαστήριον, ὅπου ἐπεσκίαζον ὄχι τὰ Χερουβεὶμ, ἀλλ’ αὐτῆ ἡ δύναμις τοῦ Ὑψίστου. Αὐτῆ ἡ θεοδόχος γαστήρ, τὰ ὄντως Ἅγια τῶν Ἁγίων, ὅπου ἅπαξ εἰσηλθεν ἀσπόρως καὶ ἐξῆλθεν ἀφθόρως ὁ ἀθάνατος Ἀρχιερεὺς, ὅταν ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο».

Καὶ ὁ θαυμάσιος ἐπίλογος: «Ἐσὺ εἶσαι ὁ κῆπος ὁ κεκλεισμένος, ὅπου ὁ σατανικὸς ὄφις δὲν ἐτόλμησε νὰ κύσει τὸ θανατηφόρον φαρμάκι του. Ἐσὺ εἶσαι τὸ ὕψηλὸν ὄρος τοῦ προορισμοῦ, ὅπου δὲν ἐσκέπασεν ὁ κατακλυσμὸς τῆς ἁμαρτίας. Ἐσὺ εἶσαι ὁ κρίνος τῆς παρθενίας, ὅπου, ἂν καὶ ἐβλάστησε ἀνάμεσα εἰς τὰς ἀκάνθας τῆς κοινῆς δυστοκίας, δὲν ἔχασε ποτε τὸ ἀργυροχρυσόχρων κάλλος».

Ἔτσι τὴν προεικόνισαν οἱ αἰῶνες τῆς προσημονῆς καὶ ἔτσι τὴν τίμησαν τὰ χρυσὰ στόματα τοῦ Λόγου. Τῶν προφητῶν ὁ σύλλογος καὶ τῶν Πατέρων οἱ χορεῖες στάθηκαν μὲ ἱερὸ θάμβος ἐμπρὸς στὴ χάρι Της καὶ στὸ μεγαλεῖο Της.

Ἀγάπη στους ἐχθρούς τοῦ Θεοῦ;

Β´

Μὲ τὸ νὰ ἀγαπᾶμε τοὺς ἐχθρούς μας δὲν σημαίνει πὼς ἐγκρίνουμε καὶ τὶς πράξεις τους. Συμπαθοῦμε τὸν ἁμαρτωλό, ἀποδοκιμάζουμε ὅμως τὴν ἁμαρτία. Καὶ πὼς νὰ μὴ τὸν συμπαθοῦμε, ἀφοῦ κι ἐμεῖς συναμαρτωλοὶ εἴμαστε. Κάνουμε λόγο γιὰ ἐχθρούς τοῦ Θεοῦ. Μὰ ἡ κάθε ἁμαρτία δὲν εἶναι ἐχθρα κατὰ τοῦ ἀναμάρτητου καὶ ἀποστρεφόμενου τὴν ἁμαρτία Θεοῦ; Περιφρόνηση πρὸς τὸν νόμο Του; Ἐδῶ βρίσκεται ἡ οὐσία καὶ τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας. Διότι τί εἶναι ἡ ἁμαρτία; Δὲν εἶναι ἀπλῶς ὅτι ἔκανα μία παράβαση, ἔνα κακό. Ἀλλὰ τί; Ποιὸς θὰ μπορούσε νὰ μᾶς τὴν καθορίσει ἀκριβῶς; Ποιὸς ἄλλος ἀπὸ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ; **«Ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία»** (Α΄ Ἰωάν. γ΄ 14), μᾶς λέει ὁ μαθητὴς τῆς ἀγάπης. Δηλαδή ἡ ἁμαρτία εἶναι περιφρόνηση καὶ κατάρνηση νόμου. Ὁχι ἀνθρώπινου νόμου, ἀλλὰ θείου νόμου.

Μὲ τὴν ἁμαρτία ὁ ἄνθρωπος ἐπαναστατεῖ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ. Παραμερίζει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ στὴ θέση του βάζει τὸ δικό του θέλημα. Ἐκθρονίζει τὸν Δημιουργὸ καὶ Πατέρα του καὶ στὸ θεϊκὸ θρόνο στήνει τὸ θεοποιημένο ἐγὼ του. Στὴν οὐσία, λοιπόν, ἡ ἁμαρτία, ἡ κάθε ἁμαρτία, δὲν ἀπευθύνεται μονάχα στὸν ἄνθρωπο. Ἀπευθύνεται πρῶτα καὶ πάνω ἀπὸ ὅλα στὸν Θεό. Ξεπερνᾶει τὰ στενὰ προσωπικὰ ἢ κοινωνικὰ πλαίσια, ὑπερβαίνει τὸ κριτήριο τῆς συνειδήσεως ἢ τὴν κρίση τῶν ἄλλων καὶ αὐτὴ τὴν καταδικνύει τοῦ κοινοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ εἰσέρχεται στὴν αἰωνιότητα. Παράδειγμα:

Ἀμάρτησε ὁ Δαβὶδ. Ἀμάρτησε κατὰ τῆς Βηρσαβεὲ πού τῆς κατέστρεψε τὴν τιμὴ. Ἀμάρτησε κατὰ τοῦ Οὐρία πού ἔγινε ἀφορμὴ νὰ σκοτωθεῖ. Ἀμάρτησε στὴν οἰκογένειά του πού τὴν πρόσβαλε μὲ τὴν συμπεριφορά του. Ἀμάρτησε στοὺς ὑπηκόους του πού τοὺς σκανδάλισε. Καὶ ὅμως ἀπευθύνεται στὸν Θεὸ καὶ τοῦ λέει: **«Σοὶ μόνῳ ἥμαρτον»** (Ψαλμὸς ν΄ 6). Σὲ Σένα μόνο ἥμαρτησα. Γιατὶ ἡ ἁμαρτία σὲ ὅποιονδήποτε καὶ ἂν ἀπευθύνεται, τελικὰ εἶναι περιφρόνηση στὸν Θεό. Μὲ τὴν ἁμαρτία ὁ ἄνθρωπος, ὁ κάθε ἄνθρωπος, προσβάλλει τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, λυπεῖ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ξανασταυρώνει τὸν Χριστό.

Ἀλλὰ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄπειρη καὶ τὸ ἔλεός Του ἀπέραντο. Δὲν γνωρίζουν κανένα περιορισμό. Ὁ Θεὸς ἀγαπᾶει ὅλο τὸν κόσμο, γι' αὐτό, ὅπως διακήρυξε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, **«τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους»** (Ματθ. ε΄ 45). Τὸν ἥλιο πού εἶναι δικός Του, ἀνατέλλει ἀδιακρίτως σὲ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ στέλνει τὴ βροχὴ Του σὲ δικαίους καὶ ἀδίκους. Ὁχι μόνο δὲν μισεῖ, ἀλλὰ καὶ εὐεργετεῖ αὐτοὺς πού τὸν ὑβρίζουν. Καὶ τοὺς εὐεργετεῖ ἐμπράκτως μὲ τὴ θαλπωρὴ τοῦ ἡλίου καὶ τὴν πολύτιμη βροχὴ. Ὁταν,

λοιπόν, ὁ Θεὸς συγχωρεῖ καὶ εὐεργετεῖ αὐτοὺς πού τὸν περιφρονοῦν καὶ τὸν ὑβρίζουν μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὰ ἔργα τους, ἐμεῖς οἱ συναμαρτωλοὶ μπορούμε νὰ φερόμαστε διαφορετικά; Ἀσφαλῶς ὄχι. Μᾶς τὸ ὑπογραμμίζει καὶ πάλι ὁ Κύριος, ὡς κατάληξη τῆς διδασκαλίας Του γιὰ τὴ συγχωρητικότητα: **«Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὡσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστι»** (Ματθ. ε΄ 48). Δὲν ὑπάρχει ἄλλη τελειότητα γιὰ τοὺς Χριστιανοὺς παρὰ ἡ τελειότητα ἐν τῇ ἀγάπῃ. Εἶπαν πὼς τὸ νὰ ἀποδίδει κανεὶς κακὸ ἀντὶ καλοῦ εἶναι διαβολικό. Τὸ νὰ ἀποδίδει καλὸ ἀντὶ καλοῦ εἶναι ἀνθρώπινο. Τὸ νὰ ἀποδίδει ὅμως καλὸ ἀντὶ κακοῦ εἶναι θεῖο. Ἐπομένως τὸ νὰ ἀγαπᾶμε, ὅπως ὁ Θεὸς ἀγαπᾶει, αὐτὸ εἶναι ἡ ἠθικὴ τελειότητα καὶ πρὸς αὐτὴν πρέπει νὰ κατατείνουμε, ὅπως ὁ Χριστὸς μᾶς προτρέπει. Νὰ ζητᾶμε, δηλαδή, τὸ καλὸ γιὰ ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀνθρώπους.

Τὴν ἴδια ἀλήθεια ἀναπτύσσει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολή του. Ἡ ἀφετηρία του εἶναι ὅτι ὁ Χριστὸς σταυρώθηκε καὶ ἀπέθανε γιὰ ἐμᾶς πού ἤμασταν ἀσθενεῖς πνευματικῶς καὶ ἀσεβεῖς καὶ γεμάτοι ἁμαρτίες καὶ γι' αὐτὸ τὸν λόγο εἴχαμε γίνεαι ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ: **«Συνίστησι τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε»** (Ρωμ. ε΄ 8). Φανερώνει ὁ Θεὸς τὴν ἀγάπη Του σὲ μᾶς, διότι ὅταν ἀκόμα ἤμασταν γεμάτοι ἁμαρτίες ὁ Χριστὸς πέθανε γιὰ μᾶς. Καὶ ἐκδηλώθηκε ἡ ἀγάπη αὐτὴ τοῦ Θεοῦ τὴ στιγμὴ πού καμὴ καλυτέρευση δὲν εἶχε σημειωθεῖ στὴν ἠθικὴ κατάσταση τῆς ἀνθρωπότητας, ὥστε νὰ προκληθεῖ ἡ συμπάθεια τοῦ Θεοῦ. Ὁταν ὁ Χριστὸς πέθανε γιὰ χάρη μας δὲν ἤμασταν ἀπλῶς ἁμαρτωλοὶ, ἀλλὰ καὶ ἀχάριστοι καὶ ἀποστάτες κατὰ τοῦ Θεοῦ, ἐχθρευόμενοι αὐτόν, διότι **«τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἐχθρα εἰς Θεόν»** (Ρωμ. ν΄ 6). Γι' αὐτούς, ἀλλὰ καὶ γιὰ μᾶς πέθανε ὁ Χριστὸς κι ἐμεῖς δὲν θὰ τοὺς συγχωροῦμε;

«Ὁ Θεὸς πάντα ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι...» *«Ὁὐ μόνον Χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ Ἕλληνας (εἰδωλολάτρεις) καὶ αἰρετικούς. Μὴ τοίνυν φοβηθῆς ὑπερέξασθαι τῶν ἀπίστων· τῷ γὰρ Θεῷ τοῦτο δοκεῖ, ὅς θέλει καὶ τούτους σωθῆναι»* (Ζιγαβινός). *«Εἰ πάντας αὐτὸς ἠθέλησε σωθῆναι, θέλε καὶ σύ. Εἰ δὲ θέλεις, εὐχου»* (Χρυσόστομος). Καὶ στὴ θεία λειτουργία τοῦ Μ. Βασιλείου ὁ ἱερεὺς εὐχεται: *«Τοὺς ἐσκορπισμένους ἐπισυνάγαγε· τοὺς πεπλανημένους ἐπανάγαγε, καὶ σύναψον τῇ ἀγίᾳ σου καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ»*. Καὶ ἡ εὐχὴ αὐτὴ γιὰ τοὺς *«ἐσκορπισμένους»* καὶ τοὺς *«πεπλανημένους»* στὴν πιὸ ἱερὴ ὥρα, μετὰ τὴν καθαγίαση τῶν Τιμίων Δώρων. Ὁ Θεὸς θέλει τὴ σωτηρία ὅλων. Τὸ ἴδιο πρέπει νὰ θέλουμε κι ἐμεῖς.

«Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ ἔστιν εἰς σωτηρίαν· μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν. Ἄγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στήσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. Τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι. Μωϋσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς· ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτω λέγει·

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ
Ε΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ρωμ. 1' 1-10
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. ν' 25 - θ' 1

μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; τοῦτ' ἔστι Χριστὸν καταγαγεῖν· ἡ τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; τοῦτ' ἔστιν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. Ἀλλὰ τί λέγει; ἐγγύς σου τὸ ρῆμά ἐστιν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τοῦτ' ἔστι τὸ ρῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν. Ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν».

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΕΧΘΡΩΝ ΜΑΣ

«Ἡ εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις
ἡ πρὸς τὸν Θεόν, ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ ἔστιν εἰς σωτηρίαν».

Ἡ μεγάλη καρδιά τοῦ ἀποστόλου Παύλου φλέγεται ἀπὸ ἱερὲς ἐπιθυμίες. Ὅχι μόνον γιὰ τὰ πνευματικά του παιδιὰ, ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς διώκτες τῆς Ἐκκλησίας καὶ γι' αὐτοὺς ποὺ τὸν μισοῦν θανάσιμα. Εἶναι οἱ πατριῶτες του οἱ Ἑβραῖοι, οἱ σκληροτράχηλοι σταυρωτὲς τοῦ Χριστοῦ. Γι' αὐτοὺς προσεύχεται θερμὰ. Ἡ δέησή του πρὸς τὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης, εἶναι νὰ δεχθῶν καὶ αὐτοὶ τὴν σωτηρία (Ρωμ. 1' 1). Ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλῃ του ἐπιστολῇ, μὲ δάκρυα ἀγάπης καὶ πόνο ψυχῆς, γράφει γιὰ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ (Φιλίπ. γ' 18). Συγκινητικὸ καὶ ἀξιοθαύμαστο εἶναι τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀποστόλου μας. Μᾶς δίνει λοιπὸν σήμερα τὴν εὐκαιρία νὰ μελετήσουμε τὸ σπουδαῖο αὐτὸ θέμα: Ἡ προσευχὴ γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ἐχθρῶν μας.

A. ΕΙΝΑΙ ΕΝΤΟΛΗ ΧΡΙΣΤΟΥ

Στὴν περίφημη ἐπὶ τοῦ ὄρου ὁμιλία του ὁ Κύριός μας τόνισε: **«Ἀκούσατε ὅτι ἐλέχθη· θὰ ἀγαπήσῃς τὸν πλησίον σου καὶ θὰ μισήσῃς τὸν ἐχθρό σου. Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω, ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς σας. Εὐλογεῖτε αὐτοὺς οἱ ὅποιοι σᾶς μισοῦν. Προσεύχεσθε γιὰ ἐκείνους οἱ ὅποιοι σᾶς ὑβρίζουν καὶ σᾶς συκοφαντοῦν καὶ σᾶς καταδιώκουν ἀδίκως. Γιὰ νὰ ἀναδειχθεῖτε ἔτσι παιδιὰ τοῦ οὐράνιου Πατέρα σας»** (Ματθ. ε' 43-45).

Ἡ προσευχὴ γιὰ τοὺς ἐχθροὺς μας εἶναι μιὰ πρωτάκουστη, ὑπέροχη διδασκαλία, ποὺ μόνον ὁ Κύριός μας ὁ Θεάνθρωπος Λυτρωτὴς μας τὴν κήρυξε. Εἶναι μιὰ πράξη ἀληθινῆς ἀγάπης. Ἡ ἀγάπη αὐτὴ δὲν προσεύχεται μόνο γιὰ τοὺς οἰκείους καὶ τοὺς γνωστούς. Ἀγκαλιάζει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ἀκόμα καὶ τοὺς ἐχθρούς. Νὰ τοὺς ὀδηγήσει σὲ μετάνοια. Παρακαλεῖ τὸν Κύριο νὰ φωτίσει, νὰ ἐλεήσει καὶ νὰ συγχωρήσει τὸν ἐχθρό. Πρότυπό μας στὴν ἐφαρμογὴ καὶ τῆς ἐντολῆς αὐτῆς ὁ ἴδιος ὁ Ἐσταυρωμένος Κύριός μας. Μὲ ἀνοιχτὰ τὰ καρφωμένα χέρια Του ἐπάνω στὸν Σταυρὸ προσεύχεται καὶ παρακαλεῖ τὸν Πατέρα Του γιὰ τοὺς φθονεροὺς σταυρωτὲς Του: **«Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσι»** (Λουκ. κγ' 34). Πατέρα μου συγχώρεσέ τους. Γιατὶ εἶναι τυφλωμένοι ἀπὸ τὴν ἐμπάθειά τους καὶ δὲν γνωρίζουν τί κάνουν.

Τὸ ἅγιο παράδειγμα τοῦ Κυρίου μας ἀκολούθησαν καὶ ὅλοι οἱ μάρτυρες καὶ οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας.

Καὶ ὁ πρῶτος ἀπὸ τῆ φάλαγγα τῶν μαρτύρων, ὁ πρωτομάρτυρας Στέφανος ξεψύχησε μὲ λόγια ἀγάπης καὶ συγχωρητικότητας γιὰ τοὺς ἐχθρούς του: **«Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη»** (Πράξ. ζ' 60). Ἀφοῦ γονάτισε ὁ Στέφανος φώναξε μὲ δυνατὴ φωνή. Κύριε μὴ καταλογίσεις σ' αὐτοὺς αὐτὴ τὴν ἁμαρτία. Καὶ ἀφοῦ εἶπε τὴν προσευχὴ αὐτὴ τῆς συγγνώμης, κοιμήθηκε ἐν Κυρίῳ.

B. ΕΛΚΥΕΙ ΤΟ ἔΛΕΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ἡ προσευχὴ γιὰ τοὺς ἐχθρούς μας, ἐλκύει σὰν μαγνήτης τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Μᾶς ἀνοίγει τὴν πόρτα τοῦ Παραδείσου.

Μᾶς δίνει τὸ εἰσιτήριο γιὰ νὰ μποῦμε στὴ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Γιατὶ ὅπως εἶπε ὁ Κύριός μας ἡ συγχωρητικότητα γιὰ τοὺς ἐχθρούς μας, μᾶς ἐξασφαλίζει καὶ τὴ δική μας συγχώρηση ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ: **«Εὰν ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ Πατὴρ ὁ οὐράνιος»** (Ματθ. στ' 14). Ἐάν, δηλαδή, σεῖς συγχωρεῖτε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους γιὰ ὅσα σᾶς φταῖνε, θὰ συγχωρήσει καὶ σᾶς γιὰ τὰ σφάλματά σας, ὁ οὐράνιος Πατέρας. Ποιὸς ὅμως ἀπὸ μᾶς δὲν ἔχει παραπτώματα καὶ δὲν πέφτει σὲ σφάλματα καὶ ἁμαρτίες; Ποιὸς ἀλήθεια, ποὺ ἔχει κάποια αὐτογνωσία, μπορεῖ νὰ καυχηθεῖ ὅτι ἔχει ἀγνή τὴν καρδιά του καὶ ἀναμάρτητη τὴν ψυχὴ του; Ὁ ἀδελφόςθεος Ἰάκωβος μᾶς γράφει: **«Πολλὰ πταίωμεν ἅπαντες»** (γ' 2).

Ἐχομε λοιπὸν ἀνάγκη τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ. Ὁ μέγας Βασίλειος γράφει χαρακτηριστικὰ: **«Ἐλέησες, συχώρεσες τὸν ἀδελφό σου; Τότε θὰ σὲ ἐλεήσει καὶ ἐσένα ὁ Θεός. Δὲν τὸν ἐλέησες τὸν ἀδελφό σου; Ἐ, τότε δὲν θὰ σὲ ἐλεήσει κι ἐσένα ὁ Θεός»**.

Γι' αὐτὸ ἂς προσευχόμαστε κάθε μέρα λέγοντας καὶ τὸ ὑπέροχο αὐτὸ αἴτημα τοῦ αἰμυνήστου π. Εὐσεβίου Ματθοποῦλου: **«Σὲ παρακαλοῦμεν ἵνα μᾶς χαρίσῃς καρδιαν ἀγαθὴν, διὰ νὰ εἴμεθα πάντοτε ἐπεικεῖς καὶ ἀνεξίκακοι πρὸς πάντας τοὺς κακολογοῦντας καὶ συκοφαντοῦντας καὶ ὁποσδήποτε ἀδικοῦντας ἡμᾶς· τοὺς ὁποίους καὶ Σὲ παρακαλοῦμεν, ἵνα ἐλεήσῃς καὶ φωτίσῃς καὶ ἀξιώσῃς τῆς Βασιλείας Σου τῆς ἐπουρανίου, πρὸς καταισχύνῃν τοῦ πονηροῦ»**.

«Πιστὸς ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιουῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ

πεπιστευκότες τῷ Θεῷ. Ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιΐστασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἀμαρτάνει ὧν αὐτοκατάκριτος. Ὅταν πέμψω

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΙΟΥΛΙΟΥ
ΑΓ. 630 ΠΑΤΕΡΩΝ (Δ΄ ΟΙΚ.ΣΥΝΟΔΟΥ)
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Τίτ. γ΄ 8-15
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. ε΄ 14-19

Ἄρτεμᾶν πρὸς σε ἢ Τυχικόν, σπουδασόν ἐλθεῖν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. Ζηναῦν τὸν

νομικόν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπη. Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι. Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. Ἀσπασαί τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν».

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΦΥΛΑΧΘΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ

«Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοθεσίαν παραιτοῦ»

Δύο μεγάλους κινδύνους ἀντιμέτωπισε ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν ἐμφάνισή της. Ὁ ἕνας ἦταν ἐξωτερικὸς καὶ ὁ ἄλλος ἐσωτερικὸς. Ὁ Ἰουδαϊσμός καὶ ἡ εἰδωλολατρικὴ θρησκεία ἦταν φοβερὴ ἐξωτερικὴ ἀπειλὴ μὲ δέκα σκληροὺς διωγμούς. Οἱ αἵρέσεις καὶ τὰ σχίσματα ἦταν ἡ χειρότερη ἀπειλή, ποὺ προήλθε ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἅγιοι Πατέρες μας τῆς Δ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου στὴ Χαλκηδὼνα τὸ 451 μ.Χ., καθὼς καὶ ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι θεοφώτιστοι Πατέρες καὶ διδάσκαλοι, ἔκαναν ἀντιαιρετικὸ ἀγῶνα. Μὲ τὶς ἐπτὰ Οἰκουμενικὲς Συνόδους, τὰ συγγράμματά τους καὶ τὴ διδασκαλία τους, ἀνασκεύασαν τὶς πλανημένες ἰδέες καὶ δοξασίες τῶν αἰρετικῶν. Ἡ Δ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἀσχολήθηκε μὲ τὴν αἴρεση τοῦ μονοφυσιτισμοῦ. Φανέρωσε τὶς πλάνες καὶ καταδίκασε τὶς σφαλερὲς δοξασίες τῆς αἵρέσεως αὐτῆς. Ἐν συνεχείᾳ διατύπωσε τὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία σχετικὰ μὲ τὶς δύο φύσεις τοῦ Χριστοῦ, τὴ θεία καὶ τὴν ἀνθρώπινη, ποὺ ἐνώθηκαν στὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου μας. Στὸ σημερινὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς συνιστᾷ:

«Τὸν αἰρετικὸν ἄνθρωπο μετὰ ἀπὸ δύο συμβουλές, παράτρεψέ τον καὶ νὰ μὴν συζητᾷς μαζί του». Καὶ σήμερον δυστυχῶς ὑπάρχουν πολλοὶ αἰρετικοὶ καὶ πολλὲς αἵρέσεις, ποὺ παρασύρουν ὀρθοδόξους ἀδελφούς μας στὴν πλάνη. Πῶς λοιπὸν θὰ προφυλαχθοῦμε ἀπὸ τὶς αἵρέσεις αὐτές;

A. ΜΕ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΕΓΡΗΓΟΡΣΗ.

Τὰ κύματα τῶν ποικίλων αἵρέσεων ποὺ κατακλύζουν σήμερον καὶ ἀπειλοῦν νὰ πνίξουν τὴν Εὐρώπη ἔρχονται προπάντων ἀπὸ τὴν Ἀμερική: Χιλιαστὲς, Πεντηκοστιανοί, Μορμόνοι, Ἀντβεντιστὲς, «Παιδιὰ τοῦ Θεοῦ» κ.λπ. ἀπὸ ἐκεῖ ξεκίνησαν. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλα κύματα, τὸ ἴδιο θολὰ καὶ ἀπειλητικά, ποὺ ἔρχονται ἀπὸ τὴ μακρινὴ Ἀνατολή, ὅπως εἶναι οἱ μαθητὲς τοῦ Μοῦν, τοῦ Γκουροῦ Μαχαράτζι, «οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Κρίσνα», «οἱ μύστες τῆς ὑπερβατικῆς σκέψεως τοῦ Μαχαρίσι» κ. ἄ. Ὅλα αὐτὰ τὰ κύματα παρασύρουν στὸ πέρασμά τους ὅ,τι βροῦν ὄρθιο

μέσα στὶς ψυχές, γιὰ νὰ τὸ συντρίψουν στὰ βράχια τῆς συγχύσεως, τοῦ παραλογισμοῦ καὶ τῆς ἀσυναρτησίας. Χρειάζεται, λοιπὸν, γνώση καὶ ἐπαγρύπνηση.

Ἡ στάση μας πρέπει ἀκόμα νὰ εἶναι δυναμικὴ. **«Οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας ἀλλὰ δυνάμεως...»** (Β΄ Τιμ. α΄ 7). Μὲ πνεῦμα δυνάμεως ν' ἀντιμετωπίζουμε τοὺς αἰρετικούς. Καὶ μετὰ ἀπὸ μία καὶ δευτέρη συμβουλή, νὰ διακόπτουμε κάθε σχέση μαζί τους. Παράτρεψέ τον τὸν αἰρετικὸ γιὰτὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δείχνει πῶς εἶναι διεστραμμένος. Οἱ ἀτελεῖωτες συζητήσεις εἶναι **«ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι»**. Καὶ ὄχι ἀπλῶς ἀνωφελεῖς ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνες καὶ γιὰ μᾶς. Γιατὶ δὲν ἀποκλείεται νὰ ἐπηρεασθοῦμε ἀπὸ τὶς ἰδέες τους. Γι' αὐτὸ χρειάζεται ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐγρήγορση καὶ ἀγῶνας πνευματικὸς.

B. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΑΣ.

Ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ δὲν ἔχουμε ὁ καθένας τὴ δική του πίστη, ἀλλὰ τὴν πίστη τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὑπακούουμε στὴν ἀλήθεια τὴν ἀνόθευτη, ποὺ σὰν πολῦτιμο θησαυρὸ κρατᾷ ἡ «μία ἅγια, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία», ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας. Μελετοῦμε τὴν Ἁγία μας Γραφή καὶ τὴν Ἱερὰ Παράδοση. Οἱ δύο αὐτὲς πνευματικὲς πηγὲς περιέχουν τὴν σωτηριώδη ἀλήθεια ποὺ ὁ Θεὸς ἀποκάλυψε στοὺς ἀνθρώπους. Γι' αὐτὸ ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἔχουμε ἱερὸ χρέος νὰ μελετοῦμε προσεκτικὰ κάθε μέρα τὴν Ἁγία Γραφή, ζητώντας τὸν φωτισμὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Συγχρόνως νὰ μελετοῦμε καὶ τὴν σωστὴ ἔρμηνεία, ποὺ εἶναι ἐγκεκριμένη ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Αὐτὴ ἡ ἔρμηνεία εἶναι σύμφωνη μὲ τὴν ἐρμηνευτικὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τῶν συγγραμμάτων τῶν ἁγίων Πατέρων, ποὺ μᾶς προφυλάσσει ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῆς παρερμηνείας. Ὅσοι ἔχουν τὴν δυνατότητα, εἶναι πολὺ χρήσιμο νὰ μελετοῦν καὶ τὰ συγγράμματα τῶν θεοφόρων Πατέρων Χρυσοστόμου, Μ. Βασιλείου καὶ τῶν ἄλλων Πατέρων. Μόνο ἔτσι γνωρίζουμε μὲ ἀσφάλεια τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἄνεφάρμοστη ἢ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ;

«Πολλοὶ θαυμάζουν τὴ διδασκαλία τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀκόμα καὶ ἀδιάφοροὶ ὁμολογοῦν τὴν ἀξία τῶν Γραφῶν καὶ τὴν κοινωνικότητα τῶν Εὐαγγελίων. Ἀρκετοὶ ἀπὸ τὸν κύκλο τῶν διανοουμένων καὶ ἔξω ἀπὸ τὸν χώρο τῆς Ἐκκλησίας ἀναγνώριζον τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ ὡς μοναδικὸ κοινωνικὸ ἀναμορφωτὴ καὶ πνευματικὸ ἐπαναστάτη. Ὅλοι ὁμως αὐτοί, ὅπως καὶ πολλοὶ μέσα στὸν χώρο τῆς Ἐκκλησίας, μένουν μόνο στὸν θαυμασμό. Φιλολογικὸ θὰ λέγαμε τὸ ἐνδιαφέρον τους. Δὲν ἀγγίζει καὶ δὲν ἀλλάζει σὲ τίποτα τὴ ζωὴ τους. Δὲν παρακινεῖ σὲ μετάνοια καὶ ἀλλαγὴ πορείας. Καὶ αὐτὸ γιατί θεωροῦν τὸν Χριστιανισμό, τὴ διδασκαλία του δύσκολη, ἀπαιτητικὴ καὶ ἀνεφάρμοστη στὶς αὐξημένες ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς μας. Γιατὶ αὐτὴ ἡ δυσκολία, ἡ ἀνακολουθία λόγων καὶ ἔργων, θαυμασμοῦ καὶ ἐφαρμογῆς; Εἶναι πράγματι τόσο δύσκολη καὶ ἀνεφάρμοστη ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ;»

Οἱ ἀπόψεις αὐτὲς δὲν εἶναι ἐκτὸς πραγματικότητας. Κανένας καλόπιστος δὲν ἀμφισβητεῖ πὼς ἡ χριστιανικὴ ζωὴ εἶναι ὁμορφὴ, ταιριάζει στὴν ἀνθρώπινη φύση, ἀνταποκρίνεται στὶς βαθύτερες ἀνάγκες τῆς ψυχῆς. Θέλει ὁμως ἀγῶνα. Ἀγῶνας σημαίνει ἄθληση, προσπάθεια, συχνὰ ἀπαιτεῖ θυσία. Σύμβολο τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν ἦταν ποτὲ ἡ ἀναπαυτικὴ πολυθρόνα, ἀλλὰ ὁ αἵματοβαμμένος Σταυρός. Ὁ Σταυρὸς ὁμως αὐτὸς ἀκολουθεῖται ἀπὸ τὴν Ἀνάσταση, ὅπως καὶ ὁ ἀγῶνας ἀνωτεροποιεῖ, δίνει νόημα καὶ περιεχόμενο στὴ ζωὴ. Βεβαίως τὸ Εὐαγγέλιο ἀπαιτεῖ ἐσωτερικὴ ἀναγέννηση. Νὰ ἀπαρνηθοῦμε τὰ πάθη καὶ τὶς ἀδυναμίες μας, «τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης» καὶ νὰ «ἐνδυθοῦμε τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας» (Εφεσ. δ' 22, 24). Τὸ νὰ πετάξει ὁμως κανεὶς ἀπὸ πάνω του τὸν παλαιὸ ἄνθρωπο μὲ ὅλες τὶς ἁμαρτωλές του συνήθειες, δὲν εἶναι εὐκόλο. Συχνὰ εἶναι ὀδυνηρό. Τὸ θέλουμε καὶ δὲν τὸ θέλουμε. Παίρνουμε τὴν ἀπόφαση τῆς ἀλλαγῆς καὶ ἀπαλλαγῆς καὶ πάλι κάνουμε πίσω. Χρειάζεται συνεχὴς καὶ πολυμέτωπος ἀγῶνας. Ὁ ἴδιος ἀγῶνας χρειάζεται γιὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ στὴ ζωὴ μας ἡ ὑπόσχεση τοῦ Θεοῦ: «**Καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ὑμῖν καὶ ἀφελῶ τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην... καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην**» (Ἰεζεκιήλ λστ' 26). Αὐτὴ ἡ καινούργια καρδιά, τὸ νέο πνεῦμα, ἡ ἀφαίρεση τῆς πέτρινης καρδιάς καὶ ἡ τοποθέτηση τῆς σάρκινης, τῆς πονετικῆς, δὲν γίνεται χωρὶς ὀδυνηρὴ ἐπέμβαση.

Ἀπαιτητικὴ, λοιπόν, ὀδυνηρὴ κάποτε ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία καὶ ζωὴ, ὁμορφὴ ὁμως καὶ δημιουργικὴ. Γεμίζει μὲ τὴν πιὸ βαθιὰ ἱκανοποίηση καὶ

χαρὰ. Δυὸ φράσεις τοῦ Κυρίου μᾶς ἐπεξηγοῦν τὸ νόημα τῆς διδασκαλίας Του. Φαίνονται παράδοξες, κρύβουν ὁμως τόσο βάθος: «**Ὁ ζυγὸς μου χρυστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρὸν ἔστι**» (Ματθ. ια' 30). Ζυγὸς ἀλλὰ χρυστὸς. Φορτίο ἀλλὰ ἐλαφρό. Δὲν εἶναι ζυγὸς δουλείας. Εἶναι ζυγὸς ἐλευθερίας. Ὁ Χριστὸς θέλει νὰ μᾶς ἐλευθερώσει ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς δουλείας καὶ τῆς τυραννίας, ἀπὸ τὶς ἀλυσίδες τῆς ἁμαρτίας. Ἔχει καὶ ὁ Χριστὸς ζυγὸ, ἀλλὰ ὁ ζυγὸς αὐτὸς εἶναι χρυστὸς, χρήσιμος. Δὲν συντριβεῖ ἀνορθῶνει. Μᾶς προφυλάσσει ἀπὸ τὰ δεσμὰ. Εἶναι ζυγὸς ἐλευθερίας.

Ἀπὸ τὰ πολλὰ παραδείγματα ὁ τελῶνης Ζακχαῖος. Ἀρχιτελώνης καὶ πλούσιος. Ἀνικανοποίητη ὁμως ἡ ψυχὴ του. Ζητάει νὰ δεῖ, νὰ γνωρίσει τὸν Ἰησοῦ. Καὶ ὁ Χριστὸς θέλει νὰ ἔλθει στὸ σπίτι του, νὰ μπεῖ στὴν οἰκογένειά του. Νὰ κατοικήσει προπαντὸς στὴν ψυχὴ του. Μιὰ ἐπίσκεψη χαρᾶς, ἀλλὰ καὶ μὲ πολλὲς ἀπαιτήσεις. «**ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων**» (Λουκ. ιθ' 6). Ὑποδέχτηκε τὸν Ἰησοῦ γεμάτος χαρὰ, ἀλλὰ καὶ ἀποφάσεις μεγάλες καὶ ἔργα συγκινητικά. Ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Ἰησοῦ ἦταν μιὰ ἐπίσκεψη ἀποφασιστικῆ, ριζοσπαστικῆ, ἀνακαινιστικῆ. Καλοῦσε τὸν Ζακχαῖο σὲ μιὰ καινούργια ζωὴ, στὴ μεγάλη ἀλλαγὴ τῆς πορείας του. Νὰ σταματήσει τὶς ἀδικίες. Νὰ παύσει νὰ ἐκμεταλλεύεται τοὺς συνανθρώπους του. Ἀπαιτεῖ ὁ Χριστὸς, ἀλλὰ καὶ προσφέρει. Ἀπαιτεῖ τὸν ἀγῶνα καὶ προσφέρει τὴ χαρὰ. Ἡ μᾶλλον ἡ χαρὰ ἔρχεται ὡς καρπὸς τοῦ ἀγῶνα.

Φαίνεται ἀπλὴ ἡ ἀλλαγὴ τοῦ Ζακχαίου. Καὶ ὁμως δὲν εἶναι τόσο ἀπλὴ καὶ εὐκόλη. Ἡ ἀπόφαση τοῦ Ζακχαίου ἀπαιτοῦσε δύναμη μεγάλη. Ἐπρεπε νὰ ἐλευθερώσει τὴν ψυχὴ του. Νὰ ἀποκολλήσει τὴν καρδιά του ἀπὸ τὸν ἰσχυρὸ μαγνήτη τοῦ πλοῦτου. Δὲν ἀποφασίζονται καὶ δὲν πραγματοποιοῦνται εὐκόλα διακηρύξεις ὅπως αὐτὲς τοῦ ἀρχιτελώνη: «**Ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἴ τινὸς τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν**» (Λουκᾶ ιθ' 8). Μόνον ὅποιος δεχθεῖ ἔτσι, ἔμπρακτα καὶ ἀγωνιστικὰ τὸν Χριστὸ μπορεῖ συγχρόνως νὰ δεχθεῖ στὴν ψυχὴ του τὴν εἰρήνη καὶ τὴ χαρὰ. Μιὰ εἰρήνη βαθιὰ καὶ μιὰ χαρὰ ἀληθινὴ ποὺ γεμίζει ὀλόκληρη τὴ ζωὴ του.

Ἀπαιτητικὴ βεβαίως ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ ὄχι καταπιεστικὴ. Δὲν εἶναι βᾶρος πιεστικό. Ἄν συμβαίνει καὶ ὅπου συμβαίνει κάτι τέτοιο, σημαίνει πὼς ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει ἀληθινὴ καὶ γνήσια πίστη. Ὁ ἀληθινὸς Χριστιανὸς ἀκτινοβολεῖ τὴ χαρὰ τῆς ἀγάπης γιατί τὴ βιώνει. Αὐτὸ εἶναι τὸ γνῶρισμα τῶν ἀληθινῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ. Ἄν ἡ χαρὰ δὲν ἔχει θροναστεῖ στὴν ψυχὴ μας, παρὰ τὶς ἀντιξοότητες καὶ τὶς δυσκολίες τῆς ζωῆς, σημαίνει πὼς δὲν ἔχουμε γνωρίσει τὸ μήνυμα τοῦ Χριστοῦ, «**τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ**» (Πράξ. κ' 24).

ΕΠΙΔΙΩΞΕ ΛΙΓΗ ΣΙΩΠΗ

Λένε για τὸν ἀθηναῖο στρατηγὸ Φωκίωνα, ποὺ ἔζησε τὸν τέταρτο αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ, ὅτι περίμενε στὸ κουρεῖο γιὰ νὰ ἔλθει ἡ σειρὰ του. Πολύλογος ὁ κουρέας δὲν ἔλεγε νὰ τελειώσει μὲ τὸν προηγούμενο πελάτη του. Προπάντων ἡ πολυλογία του στρεφόταν -σὲ τί ἄλλο;- στὰ πολιτικά. Ὅχι χωρὶς ἀνυπομονησία ὁ Φωκίων περίμενε ἐπὶ τέλους νὰ τελειώσει ὁ κουρέας τὴν πολιτικὴ του ἀγόρευση. Κάποτε ἤλθε καὶ ἡ σειρὰ του. Στρέφεται σ' αὐτὸν ὁ κουρέας καὶ τὸν ρωτᾷ πῶς θέλει νὰ τὸν κουρέψει.

«*὘ν σιωπῇ*», ἀπάντησε ὁ Φωκίων.

Παροιμιώδης ἔμεινε ἀπὸ τότε ἡ λιγὸλογη, ἀλλὰ καὶ τόσο περιεκτικὴ αὐτὴ φράση τοῦ μεγάλου στρατηγοῦ. Τὴ σιωπὴ παίνευε σὰν χρυσάφι, σὰν πολῦτιμο θησαυρὸ, σὰν γνώρισμα τῶν συνετῶν ἀνθρώπων ὄχι μονάχα ἡ ἀρχαιότητα, ἀλλὰ καὶ κάθε ἐποχὴ. Γιατὶ ὅσο κουραστικὸς καὶ ἀποκρουστικὸς γίνεται ὁ πολύλογος τόσο χαριτωμένος εἶναι ὁ λιγὸλογος. Ἐκεῖνος ποὺ ξέρει πότε νὰ μιλήσει καὶ πότε νὰ σιωπήσει. Ποὺ ἀφήνει καὶ τοὺς ἄλλους νὰ μιλήσουν. «Ποὺ ἀνοίγει τὴν κάνουλα καὶ δὲν λησμονεῖ νὰ τὴν κλείσει». Ποὺ ξέρει προπάντων νὰ σιωπᾷ, γιὰ νὰ ἀκούει.

Δύσκολη ὑπόθεση ἡ σιωπὴ. Πολὺ πρὸ δύσκολη, ὅσο κι ἂν φαίνεται ἀπλὴ καὶ εὐκολη, ἡ ἀληθινὴ σιωπὴ. Γιατὶ ἡ σιωπὴ δὲν εἶναι μονάχα νὰ μὴ μιλάς, ἀλλὰ νὰ μὴ μιλάς γιὰ νὰ μπορεῖς νὰ ἀκούς. Νὰ ἀκούς τοὺς ἄλλους. Νὰ ἀφήνεις περιθώρια χρόνου, γιὰ νὰ ἀκούσεις στὰ βάθη τῆς ὑπάρξεως τὸν ἑαυτό σου. Καὶ πρὸ πάντων νὰ σιωπᾷς, γιὰ νὰ μπορεῖς νὰ συλλαμβάνεις καὶ νὰ ἀκούς τὰ μηνύματα τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ὅλα αὐτὰ δὲν μποροῦν νὰ γίνουν παρά «ἐν σιωπῇ».

Τόσο ἀπαραίτητη, ἀλλὰ καὶ τόσο δυσεύρετη ἡ σιωπὴ ἰδιαίτερα σήμερα. Δὲν τὴν εὐνοεῖ καθόλου ὁ θόρυβος καὶ ἡ ταχύτητα τῆς τεχνοκρατικῆς ἐποχῆς μας. Ὅλα συνωμοτοῦν ἐναντίον της. Καὶ μεῖς εἴμαστε τὰ θύματα τῆς συνωμοσίας αὐτῆς.

Δὲν εἶναι μονάχα ὁ γρήγορος ρυθμὸς τῆς ζωῆς, ποὺ ἔχει ἐπιβάλλει ἡ ἐποχὴ μας. Κολυμπᾶμε μέσα στοὺς θορύβους. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἔγινε ὁ μανιακός, ὁ «ἀλκοολικὸς» τοῦ θορύβου, ὁ δολοφόνος τῆς σιωπῆς. Ποτό του ὁ θόρυβος. Δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει χωρὶς αὐτόν. Γι' αὐτὸ καὶ τὸν ἐπιζητεῖ. Καὶ τὸν δημιουργεῖ καὶ τὸν προκαλεῖ. Γίνεται ὁ «καμικάζι τῆς ἀσφάλτου». Θορυβεῖ ἀπλῶς γιὰ νὰ θορυβεῖ, λὲς καὶ θέλει μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ νὰ κάνει αἰσθητὴ τὴν παρουσία του.

Ἀποσύρεται γιὰ λίγο στὴν ἐξοχὴ; Μοναδικὴ εὐκαιρία γιὰ μιὰ ἀποτοξίνωση ἀπὸ τὸν θόρυβο. Μιὰ ὥρα εὐκαιρία, γιὰ νὰ σιωπήσει καὶ νὰ ἀκούσει τὴ φωνὴ τῶν πουλιῶν, τὸ κελάρυσμα τῆς πηγῆς, τὸ

θρόισμα τῶν φύλλων. Νὰ ἀκούσει τὰ δοξαστικά ποὺ ἀπευθύνει ὀλόκληρη ἡ δημιουργία στὸν πάνσοφο Δημιουργό της.

Εὐκαιρία ἀκόμα, μέσα σ' ἓνα ὁμορφο κλίμα περισυλλογῆς καὶ αὐτοσυγκέντρωσης, νὰ βρεθεῖ ἐνώπιος ἐνώπιω μὲ τὸν ἑαυτό του, νὰ συνομιλήσει μαζί του, νὰ ἀκούσει τοὺς πρὸ βαθεῖς πόθους του, τὶς ἱερὲς ἀναζητήσεις του. Νὰ ἀκούσει, μέσα σὲ μιὰ ἤρεμη ἀτμόσφαιρα εἰλικρίνειας, τὶς ἀδυναμίες του, τὶς ὑποχωρήσεις του, τὶς πτώσεις του. Νὰ σιωπήσει γιὰ νὰ ἀκούσει τοὺς ψιθύρους ἢ τὶς κραυγὲς τῆς ἀγωνίας τῆς ψυχῆς του καὶ κάποτε τὰ ἀπεγνωσμένα S.O.S. τῆς ναυαγισμένης καρδιάς του, ποὺ παλεύει ἀπεγνωσμένα μὲ τὰ μανιασμένα κύματα τῶν πειρασμῶν ἢ τῶν δοκιμασιῶν τῆς ζωῆς.

Καὶ ὅμως οὔτε αὐτὴ οὔτε ἄλλες παρόμοιες εὐκαιρίες τὶς θέλει ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος. Καὶ ὅταν ἀκόμη τοῦ προσφέρονται τὶς ἀποφεύγει. Κάνει τὸ πᾶν, γιὰ νὰ τὶς ἀχρηστέψει. Διηγεῖται κάποιος:

«*Ἐκανα, μὲ τὴ γυναῖκα μου, ἓνα περίπατο στὸ δάσος, ὅταν ξαφνικὰ ἔφτασαν στὰ αὐτιά μου οἱ ἤχοι ἀπὸ ἓνα ραδιόφωνο, ποὺ κάποιος νεαρός, περιπατητῆς κι αὐτός, εἶχε κρεμασμένο στὸν ὤμο του. “Κοίταξε”, μοῦ εἶπε ἡ γυναῖκα μου, “φοβᾶται νὰ ἀκούσει τὸ τραγούδι τῶν πουλιῶν...” Πιστεύω, πῶς ἔκανε λάθος. Φοβόταν νὰ διακινδυνεύσει νὰ βρεθεῖ, ἔστω καὶ γιὰ μιὰ στιγμή, μόνος μὲ τὸν ἑαυτό του. Γιατὶ πῶς νὰ ἐξηγήσω διαφορετικὰ τὸ γεγονός, ὅτι ἄνθρωποι, ἀναπτυγμένοι πνευματικά, προτιμοῦν νὰ περνοῦν τὸν καιρὸ τους παρακολουθώντας τὶς θορυβώδεις διαφημίσεις τῆς τηλεόρασης, παρά μένοντες μόνοι; Πῶς ἀλλιῶς, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὅτι αὐτὸ τοὺς βοηθάει νὰ μὴ σκέπτονται;».*

Σιωποῦσε φαινομενικὰ ὁ ἴδιος, ἀλλὰ τὸ στόμα του τὸ εἶχε δανείσει στὸ ραδιόφωνο. Διὰ μέσου ἐκείνου μιλοῦσε αὐτός. Καὶ ἔτσι ὁ ἄνθρωπος βρῖσκει χίλιους τρόπους νὰ φλυαρεῖ, νὰ χάνει τὴν ἐπαφὴ μὲ τὸν ἑαυτό του καὶ νὰ ἀλλοτριώνεται ἀπὸ ὅλα τὰ ἀξιολογικὰ στοιχεῖα τῆς προσωπικότητάς του. Ἀκριβῶς γιατί ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος φοβᾶται, ὅσο ποτὲ ἄλλοτε, τὴ σιωπὴ. Καὶ φοβᾶται τὴ σιωπὴ, γιατί φοβᾶται τὸν ἑαυτό του. Γιατὶ ἔχει χάσει τὴν ἐπαφὴ μὲ τὸν ἑαυτό του. Καὶ ἔχασε τὴν ἐπαφὴ μὲ τὸν ἑαυτό του, γιατί πρῶτα ἔχασε τὴν ἐπαφὴ μὲ τὸν Θεό.

Ὁ Κύριος μᾶς ὑπέδειξε ἓνα μυστικὸ, ἰδιαίτερα ἀποτελεσματικὸ γιὰ τὴν ἐποχὴ μας. Θέλεις νὰ βρεθεῖς ἔστω γιὰ λίγο μαζί μὲ τὸν Θεό, νὰ συνομιλήσεις μαζί του καὶ νὰ ἀκούσεις τὴ φωνὴ του; **«Εἴσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου».** Βρὲς ἓνα ἥσυχο τόπο. Ἐπιδίωξε λίγη σιωπὴ. Μιμήσου τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου ποὺ ἀποσυρόταν σὲ ἥσυχο τόπο. Ὁ τόπος αὐτὸς μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ ἡ ἴδια ἡ καρδιά μας. Ἐκεῖ θὰ ἀκούσει, μπροστὰ στὸν Θεό, πῶς ἡ σιωπὴ αὐτὴ δὲν εἶναι σιωπηλὴ.

«Ὁφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. Ἐκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν· καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρρεσεν, ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδίζοντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. Ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΙΟΥΛΙΟΥ
Ζ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ρωμ. ιε' 1-7
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. θ' 27-35

γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχομεν. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δῶη ὑμῖν τὸ

αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζητε τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετο ἡμᾶς εἰς δόξαν Θεοῦ».

ΣΥΜΠΑΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΔΥΝΑΤΟΥΣ

«Ὁφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν».

Ὁ Κύριός μας, μᾶς δίδαξε τὴν «καινὴ ἐντολὴ» τῆς ἀγάπης. Μιὰ ἀγάπη ποὺ ἀγκαλιάζει καὶ συγχωρεῖ ἀκόμη καὶ τοὺς ἐχθρούς μας. Καθιέρωσε λοιπὸν μιὰ ἄλλη στάση ἀπέναντι στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, εἴτε εἶναι ἐχθροὶ μας, εἴτε ἀδύνατοι στὴν πίστη. Γι' αὐτὸ καὶ στὸ σημερινὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς τονίζει: «**Ἐμεῖς οἱ δυνατοὶ στὴν πίστη καὶ τὴν ἀρετὴ, ὀφείλομε νὰ δείχνουμε ἀνοχή, συγκατάβαση καὶ συμπάθεια στὶς ἀδυναμίες τῶν ἀδυνάτων. Νὰ μὴν ἀποξενώσουμε κανένα ἀπὸ τὴν ἀγάπη μας**». Αὐτὴ τὴν ἀλήθεια κηρύττει καὶ ὁ προφῆτης Ἡσαΐας μὲ ἓνα ὥραϊο παράδειγμα: «**Ὁ Μεσσίας Χριστὸς ποὺ θὰ ἔρθει, ψυχὰς ποὺ μοιάζουν μὲ τὸ τσακισμένο καλάμι δὲν θὰ τὶς συντρίψει. Καὶ καρδιὰς ποὺ μοιάζουν μὲ λυχνάρι ποὺ τρεμοσβήνει, δὲν θὰ τὶς σβήσει. Ἀλλὰ θὰ τὶς βοηθήσει ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο γιὰ νὰ ὑπερνικήσουν τὴν κρίση**». Ὁφείλομε λοιπὸν νὰ μιμηθοῦμε τὸν Κύριό μας καὶ νὰ ἐφαρμόσουμε τὴν παραγγελία τοῦ Ἀποστόλου Του. Ἀλλὰ πῶς θὰ τὸ κατορθώσουμε αὐτό;

A. ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΕΡΝΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΕΓΩΚΕΝΤΡΙΣΜΟΥ ΜΑΣ.

Γιὰ νὰ εἴμαστε πράγματι δυνατοὶ στὴν πίστη καὶ στὴν ἀρετὴ, χρειάζεται νὰ ὑπερνικήσουμε τὸν ἐγωισμό μας. Εἶναι ἀνάγκη νὰ λησμονοῦμε τὶς δικές μας εὐκολίες καὶ εὐχαριστήσεις, γιὰ νὰ βοηθήσουμε καὶ νὰ κατανοήσουμε τοὺς ἄλλους. Νὰ μὴν κάνουμε ὅ,τι ἀρέσει μόνο καὶ ἱκανοποιεῖ τὸν ἑαυτό μας. Ὁ καθένας μας ἄς φροντίζει νὰ ἀρέσει στὸν διπλανό του καὶ νὰ ἐργάζεται γιὰ τὸ καλὸ τοῦ ἄλλου. Αὐτὸ δὲν ἔκανε καὶ ὁ Χριστὸς μας, ὅταν ζοῦσε στὴν Παλαιστίνη; Δὲν προτίμησε ὅ,τι τὸν εὐχαριστοῦσε, ἀλλὰ δέχθηκε νὰ πιεῖ τὸ πικρὸ ποτήρι. Δηλαδῆ νὰ ἀνεβῆ στὸν Σταυρὸ καὶ νὰ δεχθεῖ βρισιὰς καὶ βλαστήμιες ἀπὸ τοὺς σταυρωτές Του.

Τὸ ἅγιο παράδειγμα τοῦ Κυρίου μας, ἀκολούθησαν οἱ Ἀπόστολοι καὶ ἰδιαίτερα ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Γιὰ νὰ συμπαρασταθεῖ καὶ γιὰ νὰ βοηθήσει τὰ ἀδύνατα μέλη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἔκανε μεγάλες καὶ κοπιαστικὲς ὁδοιπορίες. Ταξίδεψε σὲ Ἀνατολὴ καὶ Δύση μὲ κινδύνους φοβεροὺς ἀπὸ

λυστές, ἀπὸ ψευδαδέλφους, ἀπὸ ποτάμια καὶ φουρτοῦνες στὴ θάλασσα. Χτυπήθηκε καὶ λιθοβολήθηκε ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους καὶ τοὺς Ἑβραίους, ὅπως τὰ ἐξιστορεῖ ὁ ἴδιος στὴ δευτέρα πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴ του (Κεφ. ια' 23-33).

Γιὰ νὰ μπορέσει λοιπὸν κανεὶς νὰ βοηθήσει καὶ νὰ κατανοήσει τοὺς ἄλλους καὶ μάλιστα τὰ ἀδύνατα μέλη τῆς Ἐκκλησίας, χρειάζεται νὰ κάνει μιὰ ἥρωικὴ ἐξοδο ἀπὸ τὸν ἑαυτό του. Νὰ βγεῖ ἔξω ἀπὸ τὴν προσωπικὴ του ἄνεση καὶ ἀνάπαυση. Θὰ χρειαστεῖ μερικὲς φορὲς νὰ ἀφήσει πολλὰ ἀπὸ τὶς δικές του προτιμήσεις γιὰ νὰ βοηθήσει τὸν ἀδύνατο ἀδελφό του. Νὰ κάνει καὶ θυσιᾶς μικρότερες ἢ μεγαλύτερες.

B. ΜΕ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΑΘΕΙΑ.

Ἡ σημερινὴ περικοπὴ τελειώνει μὲ μιὰ σπουδαία προτροπὴ: «**Νὰ δέχεσθε μὲ ἀγάπη καὶ καλοσύνη ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, ὅπως ἀκριβῶς καὶ ὁ Χριστὸς σᾶς δέχθηκε μὲ ἄπειρη ἀγάπη...**» Νὰ δέχεται ὁ ἓνας τὸν ἄλλο στὸν κύκλο του, στὸ περιβάλλον του, στὴν καρδιά του! Νὰ χωράει ὁ ἓνας μέσα στὸν ἄλλο. Καὶ μὲ τὴν προτροπὴ αὐτὴ ὁ Ἀπόστολος καλεῖ τοὺς Χριστιανοὺς νὰ μιμηθοῦν τὸ παράδειγμα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ὅλους τοὺς ἀδύνατους τοὺς δέχθηκε καὶ τοὺς δέχεται γιὰ νὰ τοὺς λυτρώσει.

Καὶ μεῖς λοιπὸν ὀφείλομε νὰ δεχόμαστε τοὺς «**ἀσθενεῖς τῇ πίστει**» ἀδελφούς. Ὑπάρχουν πολλοὶ ἀνάμεσά μας μὲ ἀδυναμίες καὶ κακίες καὶ ἐλαττώματα. Ἀκόμη ὑπάρχουν «ἀσθενεῖς ἀδελφοὶ» μὲ πλανεμένες ἰδέες καὶ δοξασίες, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἀσθένεια τῆς πίστεώς τους. Ἄλλοι εἶναι ὀλιγόπιστοι, ἀμφιταλαντευόμενοι μὲ κλονισμένο τὸ πιστεῦμά τους. Δὲν εἶναι ἄπιστοι. Ἐχουν παρασυρθεῖ. Ἐχουν ἀποκτήσει κακές, ἀρρωστημένες καὶ ἀντιχριστιανικὲς συνήθειες. Πῶς ὅμως θὰ ἀντιμετωπίσουμε τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων αὐτῶν ἀδελφῶν; Ὅχι μὲ κατάκριση, μὲ κατηγορίες καὶ ἀφορισμούς. Ἀλλὰ μὲ συμπάθεια. Μὲ διαφώτιση καὶ πολλὴ ὑπομονὴ καὶ συγκατάβαση στὰ λάθη τους, στὶς ἀδυναμίες τους. Ὅπως φέρονται οἱ ὑγιεῖς σ' ἓνα νοσοκομεῖο πρὸς τοὺς ἀρρώστους. Μὲ στοργὴ καὶ χριστιανικὴ ἀγάπη.

«Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ἦ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἥτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῖ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. Ἐδηλώθη γὰρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσι. Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει· ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ. Μεμέρισται

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΙΟΥΛΙΟΥ
Η΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α΄ Κορ. α΄ 10-17
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. ιδ΄ 14-22

ὁ Χριστός; Μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν; Ἥ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν

ἐβάπτισα εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον, ἵνα μὴ τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα. Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. Οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με Χριστός βαπτίζειν, ἀλλ’ εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ».

Η ΘΑΥΜΑΣΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

«Παρακαλῶ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες».

Γιὰ ἓνα μεγάλο καὶ σπουδαῖο θέμα, γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στοὺς Κορινθίους. Γιὰ τὸ θέμα τῆς ἐνότητος. Προκειμένου νὰ τοὺς συγκινήσει, χρησιμοποιοῦν παρακλητικὸ τρόπο. Θὰ μπορούσε νὰ δώσει ἐντολή. Προτιμᾷ ὅμως νὰ μιλήσει μὲ ταπεινώση. **«Σᾶς παρακαλῶ, ἀδελφοί μου, στὸ ὄνομα καὶ ἐξ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἴσθε ὅλοι ὁμόφωνοι καὶ νὰ λέτε σὰν μιὰ καρδιὰ τὴν ἴδια ὁμολογία γιὰ τὴν πίστη σας».** Νὰ λύσετε εἰρηνικὰ καὶ μὲ ἀλληλοκατανόηση τὶς διαφορὲς σας στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Γι’ αὐτὸ ὑπάρχει ὁ Χριστός γιὰ νὰ εἴμαστε ἐνωμένοι. Μαζὶ μὲ μένα σᾶς παρακαλεῖ καὶ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός. Εἶναι γνωστὸ ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴ αὐτῆ, τὴν πρώτη πρὸς Κορινθίους, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ ἐκεῖ εἶχαν γίνεи τέσσερα κομμάτια. Ἐλεγαν λοιπὸν στὶς συζητήσεις τους. Ἐγὼ εἶμαι τοῦ Παύλου, ἐγὼ τοῦ Ἀπολλῶ, ἐγὼ τοῦ Κηφᾶ καὶ ἐγὼ τοῦ Χριστοῦ. Γι’ αὐτὸ καὶ τοὺς ἐλέγχε πατρικὰ καὶ τοὺς παρακαλεῖ νὰ ἔχουν ἐνότητα: **«Νὰ μὴν ὑπάρχουν μεταξὺ τους σχίσματα, ἀλλὰ νὰ εἶναι κατηρτισμένοι καὶ ἐνωμένοι μεταξὺ τους μὲ τὰ αὐτὰ φρονήματα καὶ μὲ τὴν ἴδια γνώμη».**

A. ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ ΖΗΤΑΕΙ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

Στὴν ἀρχιερατικὴ προσευχὴ τοῦ ὁ Κύριός μας ζητάει θερμὰ καὶ παρακαλεῖ τὸν οὐράνιο Πατέρα Του: **«Πάτερ ἅγιε, τήρσον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματι σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὣσιν ἐν καθῶς ἡμεῖς».** Πατέρα μου ἅγιε, φύλαξέ τους μὲ τὴ θεία σου δύναμη καὶ ἀγάπη, αὐτοὺς ποὺ σὺ μοῦ ἔδωκες, ὥστε νὰ εἶναι ἐνωμένοι μεταξὺ τους, σὲ ἓνα πνευματικὸ σῶμα, ὅπως εἴμαστε ἡμεῖς. Στὴν ὑπέροχη αὐτὴ προσευχὴ τοῦ Κυρίου μας παρατηροῦμε τὰ ἑξῆς: Ὅπου ὑπάρχει ἡ φράση **«ἵνα ὣσιν ἐν»**, συνδέεται μὲ τὸ **«καθῶς ἡμεῖς»**. Μὲ τὸ **«ἐν ἡμῖν»**, μὲ τὴ δόξα τοῦ Πατρός, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ σύνδεση αὐτῆ μᾶς δίνει τὴν πραγματικὴ ἐρμηνεία. Δηλαδὴ ἡ ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν εἶναι ἀληθινή, ὅταν συνδέεται μὲ τὸ **«καθῶς ἡμεῖς»**, ὅταν μοιάζει μὲ τὴν ἐνότητα τῶν τριῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος. Στὴν Ἁγία Τριάδα ὑπάρχει ἀλληλοπεριχώρηση ἀγαπημένων προσώπων. Ὁ Πατέρας δηλαδὴ ζεῖ μέσα στὸν Υἱὸ καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ὁ Υἱὸς ζεῖ μέσα στὸν Πατέρα καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ζεῖ μέσα

στὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱό. Ὑπάρχει λοιπὸν στὴν Ἁγία Τριάδα ἐνότητα προσώπων οὐσιαστικῆ. Ἔτσι καὶ ἡ ἐνότητα μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἐξωτερικὴ, ἀλλὰ ἐσωτερικὴ, ψυχικὴ, ἀληθινή. Καὶ εἶναι ἀληθινή, ὅταν εἶναι **«ἐν Χριστῷ»**. Ἐνότητα στὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ δόθηκε τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς. Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ποὺ **«συγκρότησε τὸν θεσμὸ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς ἐνότητα πάντας ἐκάλεσεν».**

B. ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΝ ΖΗΤΑΕΙ ΚΑΙ Η ΨΥΧΗ ΜΑΣ

Τὴν φλογερὴ ἐπιθυμία τῆς ἐνότητος ποὺ ζήτησε ὁ Κύριος καὶ γιὰ ὅλους τοὺς μαθητὲς του ὄλων τῶν αἰώνων (Ἰωάν. ιζ΄ 20), τὴν αἰσθάνεται καὶ κάθε χριστιανικὴ ψυχὴ. Ἄν ρωτήσετε ἓνα ὁποιοδήποτε παιδί ποὺ χῶρισαν οἱ γονεῖς του: θέλεις παιδί μου νὰ ἐνωθοῦν πάλι οἱ γονεῖς σου; Μὴν ἀμφιβάλλετε καθόλου ὅτι θὰ σᾶς πεῖ: Καὶ βέβαια πολὺ τὸ θέλω. Τὰ διαζύγια πληγώνουν τὰ παιδιά ἀνεπανόρθωτα. Εὐτυχισμένοι οἱ σύζυγοι ποὺ εἶναι ἐνωμένοι μεταξὺ τους **«ἐν τῷ αὐτῷ νοῖ καὶ τῇ αὐτῇ γνώμῃ»**. Εὐτυχισμένα ἐκεῖνα τὰ παιδιά ποὺ βλέπουν τοὺς γονεῖς τους νὰ εἶναι ἀγαπημένοι καὶ μονοιασμένοι. Ὁ λαὸς μας μέσα στὴν ἀποθησαυρισμένη σοφία του, περιλαμβάνει καὶ τὸ γνωμικόν: **«Ἡ ὁμόνοια χτίζει σπίτια καὶ ἡ διχόνοια τὰ γκρεμίζει».**

Αὐτὸ εἶναι ἀπόλυτα ἐναρμονισμένο στὸ πνεῦμα τοῦ ἀποστολικοῦ λόγου, γιὰτὶ μόνο μὲ τὴν ὁμόνοια καὶ τὴν ἐνότητα γινόμεσθε **«πόλις ὄχυρά»**. Τότε μπορούμε νὰ ἀντιμετωπίζουμε τὶς μεθοδεῖες τοῦ Διαβόλου καὶ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ὁρθοδοξίας μας καὶ τῆς Πατρίδας μας. Ἄν ὅμως λείψει ἡ ὁμόνοια καὶ ἡ ἐνότητα, τότε μπαίνουν ἀνάμεσά μας οἱ φατριασμοὶ καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν πάντων. Ἐνῶ ἡ ἐνότητα μᾶς χαρίζει εὐλογίες ἀπὸ τὸν Κύριο καὶ καταπληκτικὴ δύναμη. Εἶναι γνωστὸ καὶ πολὺ διδακτικὸ τὸ παράδειγμα τοῦ ἐτοιμοθάνατου πατέρα μὲ τὰ πέντε παιδιά του. Τοὺς ἔδωσε πέντε βέργες νὰ τὶς σπάσουν ὅλες μαζὶ μὲ μιὰ κίνηση, ἀλλὰ δὲν μπόρεσαν. Ὅταν ὅμως τοὺς ἔδωσε ἀπὸ μία βέργα στὸν καθένα τὶς ἔσπασαν μὲ μεγάλην εὐκολία. Ἄφησε λοιπὸν εὐχὴ καὶ ἐντολὴ στὰ παιδιά του νὰ εἶναι πάντα ἐνωμένα καὶ τότε θὰ ἔχουν δύναμη καὶ δὲν θὰ μποροῦν νὰ τοὺς κάνουν κακὸ οἱ ἐχθροὶ τῆς οἰκογενείας.

Ο ΕΦΟΠΛΙΣΤΗΣ

Τὸ γραφεῖο του, ὅπως ὄλα τὰ μεγάλα γραφεῖα τῶν ἐφοπλιστῶν. Ἐπιπλα βαριά, ἀκριβά. Οἱ ὑπάλληλοί του, ὅπως πρέπει. Καλοντυμένοι, εὐγενικοί. Οἱ κοπέλες στοὺς ὑπολογιστὲς δουλεύουν ἀσταμάτητα. Καὶ ὁ κύριος Ἐπαμεινώνδας, ἐφοπλιστής, στὸ κεντρικὸ γραφεῖο υπογράφει χαρτιά καὶ ὄνειροπολεῖ. Πέρα στὶς θάλασσες, τὰ βαπόρια του τρέχουν πάνω στοὺς γεωγραφικοὺς παράλληλους. Ἐνας πίνακας, κρεμασμένος ἀπέναντι ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ γραφεῖο του, μὲ μικρὰ βαποράκια καθορίζει τὸ στίγμα τους. Ἐνας φίλος του, ὄχι αὐτὸς ἐφοπλιστής, ὁ Μίμης, τὸν ἐπισκέπτεται κάπου-κάπου στὸ γραφεῖο του. Τὸν ρωτᾷ πῶς πάνε οἱ ἐπιχειρήσεις του. Τοῦ προτείνει νὰ πάνε οἰκογενειακῶς καμιά ἐκδρομὴ ἢ κανένα ταξιδάκι. Ἡ λένη ἐντυπώσεις ἀπὸ συναντήσεις καὶ καινούργιες γνωριμιές. Ἐκείνη ὄμως τὴν ἡμέρα ὁ Ἐπαμεινώνδας ἦταν κάπως κουρασμένος.

—Φίλε μου, εὐθύνες, εὐθύνες, ξέσπασε κάποια στιγμή. Ὅλα αὐτὰ τὰ βαπόρια ποὺ πάνε κι ἔρχονται, πρέπει νὰ τὰ ρυθμίζω ἐγώ. Ὅλα αὐτὰ τὰ βαπόρια, ὄλον αὐτὸν τὸν κόσμον, ὄλες αὐτὲς τὶς δουλειές. Μεταφορές, ἐμπορεύματα, κόσμος. Οἱ πάντες μὲ μακαρίζουν. Ἐξω ἀποκτῆσει κάποιο ὄνομα καὶ πρέπει νὰ τὸ κρατᾷ ψηλά. Λίγες μέρες ἂν τ' ἀφήσω, πάνε ὄλα πίσω. Πρέπει νὰ σκέπτομαι τὸ ἕνα τὸ ἄλλο, τὴ μιὰ ἢ τὴν ἄλλη προσφορά ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ καὶ κάποτε κι ἀπὸ τὸ βράδυ ὡς τὸ πρωὶ. Εἶμαι ἕνα μοτέρ ποὺ κινᾷει τὰ πάντα. Ἀλίμονό μου ἂν χαλάσω.

Καὶ τότε ὁ Μίμης, γιὰ πρώτη φορά, τοῦ εἶπε λίγες κουβέντες, διαφορετικές, ἀπὸ ὅτι ὡς τώρα τοῦ ἔλεγε:

—Σκέψου, φίλε μου, καὶ κάτι πνευματικό. Δὲν εἶναι μόνο ἡ ὕλη, τὰ πλούτη, τὰ βαπόρια ποὺ χαρίζουν γαλήνη στὴν καρδιά. Καὶ κάτι ἀκόμα μὴ ξεχνᾷς. Πῶς γύρω μας ὑπάρχει τόσος πόνος, ποὺ μπορεῖς νὰ τὸν ἀνακουφίσεις.

Μὰ ἐκεῖνος ἦταν σὰ νὰ μὴ τὸν ἄκουσε. Τοῦ εἶπε πῶς θὰ βγοῦνε λίγο πρὶν τὰ μεσάνυχτα, γιὰ ἕνα ξεχωριστὸ ἀπόψε γλέντι. Καὶ τοῦ ψιθύρισε:

—Καλὴ ἀντάμωση.

Ὁ Μίμης σπκώθηκε, χαιρέτησε κι ἔφυγε. Μὰ ἔνωσε, γιὰ πρώτη φορά, ἕνα πόνο γιὰ τὸν Ἐπαμεινώνδα τὸν ἐφοπλιστή.

Τρεῖς μέρες ἀργότερα ὁ Ἐπαμεινώνδας γύρισε σπίτι του χαρούμενος.

—Γιὰ φαντάσου, εἶπε στὴ γυναίκα του. Οἱ μετοχές τῶν βαποριῶν μου πήρανε τριακόσιες μονάδες ἐπάνω. Πρέπει νὰ δώσω πολλὲς μετοχές. Δὲν ξέρεις καμιά φορά. Αὐτοὶ οἱ μεγάλοι δὲν τόχουνε σὲ τίποτα νὰ κάνουνε ψεύτικο παιχνίδι καὶ νὰ σ' ἀφήσουνε σὸ δρόμο.

Σώπασε. Ἐγειρε τὸ κεφάλι του.

—Ζαλίζομαι, ψιθύρισε.

Πετάχθηκε πάνω ἢ γυναίκα του, ἦρθε ἀπὸ τὴν κουζίνα ἢ μαγειρίσα.

Τὸν ξάπλωσαν σὸ πάτωμα. Ἀναστατώθηκε τὸ πολυτελὲς του διαμέρισμα. Μὰ ἦταν πιὰ ἀργά. Πολὺ ἀργά. Ποιὸς ἐκείνη τὴ στιγμή ἄκουσε τὴ θεῖα φωνή «**ἄ ἡτοίμασας τίνοι ἔσται;**»;

Ο ΠΑΓΕΡΟΣ ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΑΔΙΑΦΟΡΙΑΣ

«Τὸ κοριτσάκι ἦταν μόλις 11 ἐτῶν καὶ εἶχε πάρει τὸ λεωφορεῖο, γὰ νὰ γυρίσει ἀπὸ τὸ σχολεῖο σὲ σπίτι του. Αὐτὴ ἢ καθημερινὴ διαδρομὴ ἐν τούτοις ἐπρόκειτο νὰ μετατραπῆε σὲ ἐφιάλτη γιὰ τὴ μικρὴ ποὺ ξαφνικὰ βρέθηκε περικυκλωμένη ἀπὸ συμμαθητὲς της, οἱ ὁποῖοι ἄρχισαν νὰ τὴν “παρενοχλοῦν” μὲ λόγια καὶ πράξεις ἀπίστευτης χυδαιότητος. Μάταια διαμαρτυρήθηκε, μάταια κάλεσε σὲ βοήθεια. Οἱ δράστες ἔμειναν ἀσυγκίνητοι καὶ οἱ συνεπιβάτες της στὸ λεωφορεῖο δὲν κουνήθηκαν ἀπὸ τὴ θέση τους, γιὰ νὰ δοῦν ἔστω τί συμβαίνει καὶ νὰ συμπαρασταθοῦν στὸ κοριτσάκι ποὺ κινδύνευε». Τὸ περιστατικὸ συνέβη σὲ μιὰ μικρὴ πόλη τῆς Ἰταλίας καὶ ἀποκαλύπτει πόσο ἐπικίνδυνος εἶναι ἕνας κόσμος, στὸν ὁποῖον πρυτανεύει ἡ ἀδιαφορία. Καὶ δυστυχῶς ἡ ἀδιαφορία εἶναι σήμερα ἀπὸ τὶς πιὸ τρομερὲς ἀρρώστιες ποὺ μασιτίζουν τὴν ἐποχὴ μας. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ τὴν καταδικάζει ἀπερίφραστα: **«Εἰδότες καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῶ ἔστιν»** (Ἰακ. δ' 17). Αὐτὸ σημαίνει πῶς ἁμαρτία δὲν εἶναι μόνο ἡ διάπραξη αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς κακῆς πράξεως. Ἄμαρτία τὸ ἴδιο σοβαρὴ εἶναι καὶ ἡ παράλειψη. Καὶ εἶναι τόσο ἐπικίνδυνη, γιὰτὶ ἀφήνει ἐλεύθερο τὸ δρόμο στοὺς κακοποιούς. Καιρὸς νὰ περάσουμε ἀπὸ τὸν παγερὸ χῶρο τῆς ἀδιαφορίας στὴ θερμὴ ἀτμόσφαιρα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐσπλαχνίας. Γιὰ τὴν εὐσπλαχνία ὁ κάθε συνάνθρωπός μας, μικρὸς ἢ μεγάλος, γνωστὸς ἢ ἄγνωστος, εἶναι ἀδελφός. Εἶναι ὁ «**πλησίον**» μας γιὰ τὸν ὁποῖον ἔκανε λόγο ὁ Κύριός μας στὴν παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτη. Ἄν ὄλοι μας σταματοῦσαμε, ἔστω καὶ γιὰ λίγο ἀπὸ τὶς δουλειές μας, ἴσως νὰ διακρίναμε κάποιον «πληγωμένο», κάποιον **«ἐμπεσόντα εἰς τοὺς ληστές»**, γιὰ νὰ τοῦ προσφέρουμε μιὰ σταγόνα ἀπὸ τὸ λάδι τῆς καλοσύνης μας. Πόσο διαφορετικὰ θὰ ἦταν τότε ὁ κόσμος μας!

ZOH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH» Σ.Α., Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα.

Ἐκτύπων: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνών.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

Ἡ ἀνανέωση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐσωτερικοῦ (10 €)

μπορεῖ νὰ γίνῃ μὲ τοὺς ἐξῆς τρόπους:

- Μὲ κατάθεση στὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, στὸν λογαριασμὸ ποὺ διατηρεῖ ἡ Ἀδελφότης ὑπ' ἀριθμ.: **132/296000-13 (IBAN: GR1501101320000013229600013)**, δικαιούχος: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH». Στὴν αἰτιολογία νὰ ζητᾷτε νὰ σημειώνεται ρητῶς τὸ ὄνοματεπώνυμο τοῦ συνδρομητῆ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ περιοδικοῦ (ZOH)
- Στὰ βιβλιοπωλεῖα «ZOH» (Καρύτση 14, Ἀθήνα καὶ Ἀγ. Σοφίας 41, Θεσσαλονίκη) καὶ συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεῖα
- Στὸ γραφεῖο τοῦ περιοδικοῦ: **Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα**
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ἔντυπο ταχυπληρωμῆς ποὺ συναποστέλλεται ἀνὰ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα γιὰ ὄσους ἔχουν ὀφειλὴ
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ στὴ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ (Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα). Προβλέπεται ἐπιβάρυνση μὲ ταχυδρομικὰ τέλη
- Σὲ κατὰ τόπους συνεργάτες καὶ ἀντιπροσώπους, οἱ ὁποῖοι θὰ κόβουν σχετικὲς ἀποδείξεις.

Ἡ ἀνανέωση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐξωτερικοῦ (25 €) / Κύπρου (15 €)

μπορεῖ νὰ γίνῃ μόνο μὲ κατάθεση στὴν τράπεζα:

IBAN: GR1501101320000013229600013

BIC/Swift Code: ETHNGRAA

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

Ο ΜΕΓΑΣ ΦΩΤΙΟΣ

(820 - 893)

7

Η ΟΣΙΑΚΗ ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΟΥ

Δέν βάσταξε όμως για πολύ ή τόσο πλουσιόκαρπη πνευματική του δράση. Νέα σύννεφα φάνηκαν πάλι στον ορίζοντα.

Έν τῷ μεταξύ πεθαίνει ο Ίωάννης Η΄ και ανεβαίνει στον Θρόνο ο Μαρίνος, που ήταν άλλοτε λεγάτος (αντιπρόσωπος) της Αγίας Έδρας της Δυτικής Έκκλησίας, στην Βασιλεύουσα. Τότε έξ, αιτίας της έχθρικής του στάσης απέναντι στον Φώτιο είχε διωχθεί από το Μιχαήλ. Τώρα βρίσκει την ευκαιρία να εκδικηθεί. Αναθεματίζει τον Φώτιο αλλά λίγο μετά πεθαίνει αιφνιδίως. Τελικά αναγορεύεται Πάπας ο Άδριανός Γ΄, στον οποίο, ο Βασίλειος ο Μακεδών γράφει επιστολή αλλά αντί του Άδριανού Γ΄ την επιστολή δέχεται ο διάδοχός του Πάπας Στέφανος Ε΄. Απαντάει γεμάτος κόμπο και αλαζονεία, απαριθμώντας τα προνόμια της Ρώμης και τα δικαιώματά της.

Ο Μέγας Φώτιος λυπεϊται, αλλά δεν κάμπτεται και πάλι. Η στάση του απέναντι στις παπικές αξιώσεις ήταν ή ένδεδειγμένη, υποστηρίζουν πολλοί μελετητές. Πήγαζε από την αγάπη του προς την Έκκλησία και την Αλήθεια. Και ο τρόπος, που σε όλη του τη ζωή αντιμετώπισε την Δυτική Έκκλησία, ούτε προκλητική ήταν, ούτε υπερφίαλη. Το ίδιο όμως δεν μπορούμε να πούμε και για μερικούς από τους Άρχηγους, της Έκκλησίας της Ρώμης, οι οποίοι είχαν αυταρχικές απαιτήσεις. Κάθε περαιτέρω υποχωρητικότητα θα υποδούλωνε την ελληνική ανατολική Έκκλησία στη Ρώμη. Γιατί είναι φανερό ότι στο πρωτείο του Πάπα στηριζόταν ή όλη διένεξη. Το «Filioque» ήταν το δεύτερο σημείο του αγώνα, μια και υπήρχε καιρό πριν, χωρίς να διασπάσει την ενότητα της Έκκλησίας. Αυτές όμως τις απαιτήσεις ο Φώτιος δεν μπορούσε ν΄ άνεχθει. Αγώνισθηκε με θάρρος και ευγένεια, άκαμπο φρόνημα και πίστη, ως την ώρα που ξέσπασε ή δεύτερη θύελλα.

Στις 29 Αυγούστου 886 πεθαίνει ο Βασίλειος ο Μακεδών και ανεβαίνει στον θρόνο ο γιός του Λέων Η΄ ο Σοφός. Ο Λέων Η΄ είχε χρηματίσει μαθητής του Μεγάλου Φωτίου, και μάλιστα από τους μαθητές που πολύ αγαπούσε ο Πατριάρχης. Λέγεται μάλιστα ότι, όταν κάποτε τον είχαν διαβάλλει «επί έσχάτη προδοσία» στον Πατέρα του, ο Φώτιος μεσίτευσε στον αυτοκράτορα και τον γλίτωσε από την όργη του. Άλλ΄ ο Λέων δείχθηκε αγνώμων. Του πρόσφερε «άντι του μάνα χολή». Τον έδιωξε από τον Θρόνο του και ανέβασε στη θέση του το νεαρότατο αδελφό του (17 μόλις έτών) Στέφανο.

Για δεύτερη και τελευταία φορά παίρνει το δρόμο της έξορίας ο μέγας Πατριάρχης. Τον περιορίζουν στο μοναστήρι των Αρμενιανών ή κατ΄ άλλους των Αρμονιανών. Εκεί έζησε τα υπόλοιπα χρόνια της πολυτάραχης ζωής του. Έζησε όμως και εδώ, όπως και

στην Βασιλεύουσα, με την καρδιά πάντα στραμμένη στον Κύριο και Θεό Του. Άνθρωπος της συνεχής επικοινωνίας με τον Ουρανό, ζούσε τις ώρες του πόνου του ζητώντας την θεία ένισχυση. Συγχρόνως δέν σταμάτησε να επιδίδεται στην τόσο γι΄ αυτόν ευχάριστη άσχολία της μελέτης και της συγγραφής.

Δίδαξε στους ανθρώπους πώς να ζούν, τώρα τους διδάσκει και πώς να πεθαίνουν. Η ζωή είναι ένα αγαθό. Ο μέγας δάσκαλος δέν τὸ άρνεϊται. Δέν επιδιώκει τον θάνατο γιατί περιφρονεί την ζωή. Κάθε άλλο. Με την προσφορά της ζωής του, πληρώνει την άφοσίωσή του και τὸ «πιστεύω» του σε μερικές άθάνατες αλήθειες! Έτσι μās δείχνει ότι επάνω από την φθαρτή ζωή στέκουν άθάνατες έννοιες, που εκπροσωπούν την αιωνιότητα του Πνεύματος.

Πόσο είναι άπαραίτητο να θυμόμαστε την αλήθεια, αυτή στους καιρούς μας! Τώρα που λίγοι είναι όσοι, πιστεύουν στις αιώνιες αλήθειες και πιδό λίγοι όσοι, είναι έτοιμοι και να δοκιμασθούν για αυτές. Γι΄ αυτό μās είναι χρήσιμο τὸ φωτεινό παράδειγμα του Έλληνα Πατριάρχη. Χρήσιμο σ΄ όσους πιστεύουν και προσπαθούν να ζούν με συνέπεια την πίστη τους. Η παρουσία του Μ. Φωτίου μās τονώνει, μās δυναμώνει. Έχουμε τόσο ανάγκη ν΄ άκούμε τα βήματά του στην σκοτεινιά της έποχής μας!

Βυθισμένο στις περγαμνές του βρήκε τον πολύπαθο Πατριάρχη ή μεγάλη ώρα - ή ώρα του θανάτου. Ειρηνικός, γαλήνιος, νιώθοντας ότι έκανε τὸ καθήκον του σ΄ αυτή τη γῆ φτερούγισε στα ούρανια στις 6 Φεβρουαρίου, μάλλον τὸ 893 μ.Χ.

Λίγες ήμέρες μετά τον θάνατό του τὸ λείψανο του Πατριάρχη μεταφέρθηκε με μεγαλοπρέπεια και τιμές στη Βασιλεύουσα και τοποθετήθηκε στο ναό του Ίωάννη του Προδρόμου, τον όποϊον ο Μ. Φώτιος περιέλαβε στη Μονή της Έρημίας. Εκεί άρχισε να γίνεται μνήμη του, 6 Φεβρουαρίου, πανηγυρική σύναξη των πιστών μετά την πρωϊνή λιτανεία. Η όρθρινή λιτανεία, με επί κεφαλής τον κληρο και τους επισήμους, ξεκινούσε από την Άγία Σοφία και πήγαινε στη Μονή της Έρημίας, όπου γινόταν ή πανηγυρική θεία Λειτουργία.

Άπό νωρίς ή Όρθόδοξος Έκκλησία τον κατέταξε στη χορεία των όμολογητών και των αγίων. Και δώδεκα τώρα αιώνες τιμάται ο μέγας δάσκαλος και Ίεράρχης. Τιμή όμως που δέν πρέπει να περιορίζεται σε μερικά επαινετικά λόγια. Τιμή αγίου, μίμηση αγίου. Στην μίμηση των άρετών του, μās προσκαλεί ο σοφός Πατριάρχης. Όλοι σοφοί, «πανεπιστήμονες», σαν αυτόν, δέν μπορούμε να γίνουμε. Μπορούμε όμως να τον ακολουθήσουμε στην άκλόνητη πίστη του, την βαθεία του ταπεινώση, την σπάνια συχωρητικότητα του, στην άκαμπτη αγωνιστικότητα του.

(Συνεχίζεται)

ΔΙΩΓΜΟΙ ΚΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΣΗΜΕΡΑ

Όχι σὲ ἓνα καὶ δύο, ἀλλὰ σὲ πολλὰ σημεῖα τοῦ πλανήτη οἱ Χριστιανοὶ ἐξακολουθοῦν νὰ βρίσκονται ἀντιμέτωποι μὲ ἀπνεῖς διωγμούς. Παράδειγμα ἡ Βόρεια Κορέα. Στὴ χώρα πού τὸ 2014 καταγγέλθηκε σὲ ἔκθεση τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν γιὰ στέρνηση τῶν θεμελιωδῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ὑπολογίζεται ὅτι ὑπάρχουν ἀπὸ 200.000 ἕως 400.000 Χριστιανοὶ πού ἀσκοῦν μυστικά τὴν πίστη τους, ἰδιαίτερα στὰ δυτικά τῆς χώρας. Σύμφωνα μὲ τὴν Open Doors USA, μιὰ ὀργάνωση πού ἀναδεικνύει τοὺς διωγμούς κατὰ τῶν Χριστιανῶν σὲ ὅλο τὸν κόσμο, ὑπολογίζεται ὅτι ἀπὸ 50.000 ἕως 70.000 Βορειοκορεάτες κρατοῦνται γιὰ τὶς χριστιανικὲς τους πεποιθήσεις. Ἐνα καὶ μόνο παράδειγμα, πού ἀποδεικνύει ὅμως τὸ μέγεθος τῆς φρίκης, εἶναι ἡ καταδίκη σὲ ἰσόβια κάθειρξη ἑνός... δίχρονου ἀγοριοῦ, μαζί μὲ ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογένειάς του, ἐπειδὴ στὴν κατοχὴ τους βρέθηκε... μιὰ Βίβλος... Τὸ συγκεκριμένο περιστατικὸ ἔγινε τὸ 2009, ἀλλὰ ἦλθε στὸ φῶς τὸν τελευταῖο μῆνα, ἀπὸ μιὰ ἔκθεση τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν τῶν ΗΠΑ γιὰ τὶς θρησκευτικὲς ἐλευθερίες παγκοσμίως. Ἄν σὲ αὐτὸν τὸν διωγμὸ, πού νιώθουμε μακρινό, προσθέσουμε καὶ τὸν διωγμὸ τῆς ἀπαξίωσης, τῆς περιφρόνησης καὶ τῆς εἰρωνείας, τὸν πολὺ πιὸ κοντινὸ καὶ οἰκεῖο, κατανοοῦμε ὅτι καὶ σήμερα, ὅπως πάντα, ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ὑπόθεση ἀγῶνα καὶ θυσίας.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ... ΣΤΗΝ ΚΙΝΑ

Ἄν πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια μᾶς ἔλεγαν ὅτι θὰ τὸ ἀκούγαμε κι αὐτό, ἀσφαλῶς δὲν θὰ τὸ πιστεύαμε: Στὶς χώρες πού ἀντιμετωπίζουν πρόβλημα γήρανσης καὶ συρρίκνωσης τοῦ πληθυσμοῦ τους εἰσῆλθε ἐσχάτως... καὶ ἡ Κίνα! Ἀπίστευτο! Ἡ Κίνα, πού ἀντιμετώπιζε τέτοιο πρόβλημα ἀνεξέλεγκτης δημογραφικῆς αὔξης, ὥστε μέχρι πρὶν λίγα χρόνια (μέχρι τὸ 2016) εἶχε ἐπιβληθεῖ ἡ «πολιτικὴ τοῦ ἑνὸς παιδιοῦ», δηλαδὴ ἡ ἀπαγόρευση σὲ ζευγάρια νὰ ἀποκτοῦν περισσότερα ἀπὸ ἓνα παιδιὰ, ἡ ὁποία εἶχε ἐφαρμοσθεῖ σὲ ὅλη τὴ χώρα ἀπὸ τὸ 1979 (ἐνῶ σὲ κάποιες ἐπαρχίες ἐφαρμοζόταν ἤδη ἀρκετὰ νωρίτερα). Καὶ ξαφνικά, τὸν Ἰανουάριο ἀνακοινώθηκε ὅτι τὸ 2022 οἱ θάνατοι στὴν Κίνα ὑπῆρξαν σχεδὸν ἓνα ἑκατομμῦριο περισσότεροι ἀπὸ τὶς γεννήσεις (10,41 ἑκ. ἔναντι 9,56 ἑκ.). Καὶ ὁ ΟΗΕ ἐσχάτως ἀνακοίνωσε ὅτι ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἰνδίας θὰ ξεπεράσει αὐτὸν τῆς Κίνας, πού θὰ παῦσει πλέον νὰ εἶναι τὸ πολυπληθέστερο κράτος στὸν κόσμο. Καὶ τοὺς Κινέζους... τοὺς ἔζωσαν τὰ φίδια... Γιατὶ κατάλαβαν τί σημαίνει τὸ πρόβλημα τῆς γήρανσης τοῦ πληθυσμοῦ· τί σημαίνει νὰ κινδυνεύει νὰ τιναχθεῖ στὸν ἀέρα τὸ ἀσφαλιστικὸ σύστημα· καὶ καταλαβαίνουν ἐπίσης ὅτι μιὰ χώρα πού γερνάει χάνει τὸν κοινωνικὸ καὶ οἰκονομικὸ δυναμισμό πού συνεπάγεται ἡ ὑπαρξη αὐξημένου ποσοστοῦ νέων. Καὶ κάπως ἔτσι, ἡ κινεζικὴ ἡγεσία στρέφεται ἤδη σὲ πολιτικὲς πού θὰ ὀδηγήσουν σὲ περισσότερες γεννήσεις καὶ σὲ αὔξηση τοῦ πληθυσμοῦ. Τώρα, ἂν ἀκόμα καὶ στὴν Κίνα ἔχει σημάει συναγερμὸς, ἐνῶ στὴ χώρα μας, μὲ τὸ τόσο ὀξὺ δημογραφικὸ πρόβλημα, ὑπνώττουμε μακαρίως, τότε... τί νὰ ποῦμε...

ΘΥΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΚΑΛΟ

Ὡς σύμπτωμα τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς ἀξιολογοῦνται οἱ σφοδρότερες βροχοπτώσεις πού ἔπληξαν τὸν Μάιο τὴν περιφέρεια Ἐμίλια-Ρομάνια τῆς Ἰταλίας, μὲ ἀποτέλεσμα πρωτοφανεῖς πλημμύρες, πού εἶχαν ὡς συνέπεια 14 ἄνθρωποι νὰ χάσουν τὴ ζωὴ τους καὶ σχεδὸν 50.000 νὰ ξεσιπιωθοῦν. Σὲ πολλές περιοχές, μέσα σὲ 36 μόλις ὥρες ἔπεσε ὁ ὄγκος βροχῆς πού ἀντιστοιχεῖ σὲ ἕξι ὁλόκληρους μῆνες. Μέσα σὲ αὐτὴ τὴ «βιβλική» καταστροφή, ἰδιαίτερη αἴσθηση προκάλεσε ἡ πράξη αὐτοθυσίας 70 ἀγροτῶν, οἱ ὁποῖοι, ὅταν ἐνημερώθηκαν ἀπὸ τὸν νομάρχην ὅτι ἡ στάθμη τοῦ νεροῦ ἀνέβαινε ἐπικίνδυνα σὲ ἓνα κανάλι πού περνοῦσε δίπλα ἀπὸ τὴ γῆ τους, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ κινδυνεύει ἡ πόλη τῆς Ραβέννας, δὲν δίστασαν στιγμῆ: Γκρέμισαν μὲ ἐκσκαπτικὰ μηχανήματα τὸ ἀνάχωμα τοῦ καναλιοῦ, βυθίζοντας στὸ νερὸ 500 στρέμματα πού καλλιεργοῦσαν οἱ ἴδιοι καὶ καταστρέφοντας τῆς καλλιέργειές τους. Οἱ ζημιές γιὰ τοὺς ἴδιους ἦταν ἀνυπολόγιστες, καθὼς 400.000 τόνοι σιτηρῶν χάθηκαν, καὶ ἡ πλημμύρα σάπισε τὶς ρίζες 15.000.000 ὀπωροφόρων δένδρων. Ἀλλὰ ἡ πόλη τῆς Ραβέννας σώθηκε. Καὶ ἡ θυσία τους ἔσωσε, πέρα ἀπὸ τὴν πόλη τῆς Ραβέννας, καὶ τὴν ἱστορικὴ βασιλικὴ τοῦ Ἁγίου Βιταλίου, τὸν μοναδικὸ βυζαντινὸ ναὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰουστινιανοῦ, μὲ τὰ περίφημα βυζαντινὰ ψηφιδωτά του. Οἱ ἀγρότες πού θυσίασαν τὶς περιουσίες τους γιὰ τὸ κοινὸ καλὸ ὑμνήθηκαν ὡς ἥρωες. Ἡ αὐτοθυσία ἔχει πάντα κάτι τὸ μεγαλειώδες, κάτι τὸ βαθύτατο πνευματικὸ, καθὼς ἀποτελεῖ νίκη ἐπὶ τοῦ Ἐγώ, τοῦ μεγαλύτερου ἐμποδίου στὸν πνευματικὸ ἀγῶνα τοῦ ἀνθρώπου.

Η ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΨΕΜΑ

Ἀναστάτωση προκάλεσε τὶς πρωινὲς ὥρες τῆς 22^{ας} Μαΐου μιὰ φωτογραφία πού κυκλοφόρησε εὐρέως στὰ μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης, ἡ ὁποία ἔδειχνε μιὰ ἔκρηξη μπροστὰ ἀπὸ τὸ Ἀμερικανικὸ Πεντάγωνο. Ἦταν γύρω στὶς 10 τὸ πρωῖ, ὅταν τὸ νέο ἔφθασε στὸ χρηματιστήριό τῆς Νέας Ὑόρκης, προκαλώντας βουτιά τοῦ δείκτη S&P 500. Τὸ Ὑπουργεῖο Ἄμυνας τῶν ΗΠΑ ἀναγκάστηκε νὰ προχωρήσει σὲ διάψευση τῆς ἔκρηξης: «Βεβαιώνουμε ὅτι πρόκειται γιὰ ψευδεῖς πληροφορίες καὶ ὅτι τὸ Πεντάγωνο δὲν δέχθηκε ἐπίθεση σήμερα». Τὸ ἴδιο ἔπραξε καὶ ἡ Πυροσβεστικὴ Ὑπηρεσία τοῦ Ἄρλινγκτον. Γρήγορα ἀποδείχθηκε ὅτι ἡ ἐπίμαχη φωτογραφία ἦταν κατασκευασμένη, προῖον ἑνὸς προγράμματος Τεχνητῆς Νοημοσύνης (AI). Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ πού ἓνα προῖον τῆς Τεχνητῆς Νοημοσύνης ἔφθασε μέχρι τὸ σημεῖο νὰ ταρακουνήσει ἀκόμα καὶ τὶς χρηματιστηριακὲς ἀγορές. Ἡ ἀπειλὴ εἶναι μεγάλη. Ὑπάρχουν ἤδη εὐκόλα προσβάσιμα προγράμματα Τεχνητῆς Νοημοσύνης πού ἐπιτρέπουν τὴ δημιουργία πλαστῶν εικόνων ἐκπληκτικῆς ἀληθοφάνειας, οἱ ὁποῖες στὴ συνέχεια μποροῦν νὰ διοχετευθοῦν στὶς πλατφόρμες κοινωνικῆς δικτύωσης, ὅπου εἶναι ἀποδεδειγμένα δύσκολο νὰ διακρίνει κανεὶς τὴν ἀλήθεια ἀπὸ τὸ ψέμα. Ἡ διάκριση ἀνάμεσα στὴν ἀλήθεια καὶ τὸ ψέμα εἶναι μία ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες προκλήσεις στὸν πνευματικὸ ἀγῶνα τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ φαίνεται ὅτι αὐριο-μεθαῦριο θὰ εἶναι καὶ μία ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες προκλήσεις καὶ στὴν πραγματικὴ ζωή...

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Ἰετροκοράτους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ